TRST, sobota
23. novembra 1957
Leto XIII. - Št. 279 (3814)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej; četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - izdaja Založništvo tržaškega tiska O. ZOZ - Trst

«Najbolj neprijeten napor, odkar sem predsednik vlade»

Zoli, Medici in Andreotti iščejo milijarde ki jih je treba v proračunu prihraniti

Potem ko so se v senatu vsi govorniki, razen demokristjanskega, izrekli proti predčasnemu razpustu senata, je bil odobren zakonski osnutek, ki določa kvorum 150000 prebivalcev in deželni minimum sedem senatorjev - Togliatti se je vrnil iz Moskve

(Od našega dopisnika)

RIM, 22. — Včeraj prekinjena vladna seja se je danes končala. Poleg raznih ukrepov so odobrili tudi ukrep o juridičnem in ekonomskem staležu univerzitetnih profesorjev ter znanstvenega osebja astronomskih opazovalnic. Na vrsti pa je bil tudi zakonski načrt, ki prinaša spremembe k čl. 113 edinega veljavnega teksta zakonov Javne varnosti. S tem zakonskim načrtom naj bi se uredilo vprašanje predobjave oblastem za razdelitev, lepljenje in razširjanje tekstov in slik v skladu s predpisi ustave, ki jih je potrdila razsodba ustavnega sodišča. Zakonski načrt, ki je bil danes odobren, še ni znan v svojih podrobnostih in ga je treba vsekakor prej spoznati, preden je mogoče izreči kake sodbe. Toda kolikor je bilo mogoče izvedeti, bi se dalo domnevati, da gre pri tem zakonu bolj za nekak izmik, po katerem bo ostal skoraj nespremenjen efekt čl. 113, ki ga je ustavno sodišče cenzuriralo, namesto da bi bil zakonski načrt prilagoditev ustavi.

Ob strani pa je vlada pustila zakon o ureditvi položaja univerzitetnih asistentov. In vendar bi bilo zelo nujno lotiti se tega zakona, ko vemo, da so univerzitetni asistenti zelo dolgo časa v gibanju za izboljšanje svojega ekonomskega stanja.

Toda medtem ko vsak dan zahteve rastejo, pa vlada premišljuje, kje naj še kaj skrči in reže. Tako so imeli Zoli, Medici in Andreotti po vladni seji drugo sejo, na kateri so razpravljali o kriterijih za pripravo proračunov za računsko leto 1958-59. Zoli je navedel, kje se mu zdi, da bi se dalo kaj prihraniti. Po tej seji je Zoli dejal, da mu je bil to najbolj nevšečen napor, odkar je na čelu vlade. «Odbor sekire» je mnenja, da bi se lahko prihranilo 40 milijard državnega prispevka Državnemu inštitut pokojnin, nato poleg drugih izdatkov državna izpolnitev v vodstvu državnih železnic (90 milijard) in še kaj.

Potrjeno je, da je dal šef ceremonialnega urada pri predsedstvu republike dr. Baldoni ostavko. Njemu pripisujejo odgovornost, da je z uradnega sporeda Heussovega obiska v Rimu črtal poklonitev v Ardeatinskih jamah. Toda vlada prepričanje, da ta funkcionar gotovo ni odločal sam pri sestavljanju sporeda kakor gotovo tudi ne pri popravljanju.

Palmiro Togliatti se je vrnil iz Moskve. Izjavil je, da postaja moralna in materialna nadmoč socializma vsak dan bolj očitna. Potem je še dejal, da je bil iz Moskve odposlan mirovni poziv, ki so ga podpisale vse komunistične partije, tudi tiste, ki niso podpisale «moskovske izjave».

V senatu je predsedujoči Molè prečital sporazum med načelniki skupin o vladnem načrtu senatne reforme. Ta sporazum predvsem odklanja izenačenje trajanja poslovne dobe obeh zbornic. Pri debati pa so se vsi govorniki razen demokristjana Ceschija izrekli proti predčasnemu razpustu senata. Vsi so odobrili tako pripravljen zakonski načrt. Sturzo je predložil izpreminjevalni predlog za povišanje števila po predsedniku imenovanih senatorjev, toda ta predlog je bil zavrnjen. Odobren je bil torej načrt, ki določa volilni kvorum 150.000 prebivalcev in minimum sedem senatorjev na posamezno deželo. V izjavah pred glasovanjem so predstavniki posameznih strank — razen demokristjanskega — poudarili, da reforma senata sama ne more biti zadostni povod za predčasni razpust.

Uradno poročilo o obisku zahodnonemškega predsednika Heussa v Rimu navaja poleg drugega, da so se italijanski in nemški državniki ob tej priložnosti zlasti pogovarjali o vprašanjih, ki posebno zadevajo Evropo. Obedve državi sta mnenja, da je treba takoj preiti k izvajanju prve faze določil pogodb o SET in Evratomu, še preden vse države podpisnice ti dve pogodbi potrdijo. V zvezi z bližnjo konferenco atlantske zveze v Parizu poudarjata obe strani, da mora v tej zvezi vladati enakost med člani. Koordinirana mora biti tudi akcija na Srednjem vzhodu.

Italija in Nemčija se nadalje obvezujeta na tesnejše sodelovanje na področju razvoja razorožitve in znanstvenih raziskav. O tem sta zlasti govorila Pella in von Brentano upoštevajoč tudi, da se von Brentano odpravlja na obisk v Washingtonu. Ko je še poudarjeno prepričanje o nujnosti nemškega zedinjenja, je v poročilu tudi rečeno, da bosta Italija in Nemčija v stalnem stiku in da se bosta posvetovali o vseh važnejših vprašanjih.

Heuss je zaključil uradni del obiska in je danes ponoči zapustil Rim. Odpeljal se je na kratek obisk Neaplja in Sicilije.

A. P.

—«»—

Eisenhowerjeva posvetovanja

WASHINGTON, 22. — Predsednik Eisenhower je danes predsedoval v Beli hiši seji vlade, ki je trajala tri ure.

Kakor je izjavil predstavnik Bele hiše Hagerty, so na seji v glavnem govorili o proračunu, predvsem pa o državni obrambi. Hagerty ni hotel povedati, ali so na seji govorili tudi o izstrelkih in o morebitnem povratku znanstvenika Oppenheimerja na znanstveno delo za račun vlade.

Seji vlade je popoldne sledila seja državnega sveta za varnost.

Podpredsednik Nixon je včeraj izjavil v komisiji za gospodarski razvoj, da so ZDA zaostale za Sovjetsko zvezo, kar se tiče izstrelkov, zaradi «preračunanega sklepa vojaških voditeljev, da se koncentrirajo na izdelovanje strateških bombnikov z dolgim akcijskim radijem v razdobju 1945-1951». Dodal je, da se je «SZ koncentrirala do neke mere na bombnike z dolgim akcijskim radijem, toda hkrati tudi na izstrelke».

Predsednik skupne komisije za atomsko energijo ameriškega senata demokratični senator Anderson je izjavil, da je razočaran glede učinkovitosti izstrelkov, ki so jih dva dni pokazali skupini članov komisije. Dejal je, da trije od šestih vrst izstrelkov, ki so jim jih pokazali niso delovali.

ANGLIJA SPODRIVA ZDA

Senator Gore o zaostalosti ZDA v jedrski energiji

WASHINGTON, — Demokratični senator Albert Gore, član mešane komisije za atomsko energijo v kongresu je v razgovoru z nekaterimi ameriškimi novinarji izjavil, da je sporazum med Veliko Britanijo in Italijo za zgraditev več atomskih naprav v Italiji jasen dokaz lenobe, s katero ZDA načenjajo vprašanje razvoja jedrske energije. «Tako ravnanje, je dodal, bi lahko zadalo nov udarec ameriškemu ugledu, ki bi bil lahko enak udarcu, ki ga je ta ugled dobil ob izstrelitvi sovjetskega satelita.» Senator Gore je pripomnil, da je Amerika tako zaostala v razvoju nuklearnih reaktorjev, da bo moralo prihodnje zasedanje kongresa vztrajati na «obširnem programu za razvoj atomske energije, ki naj se izvede tako na javnem kakor na privatnem sektorju».

Poleg Italije, je nadaljeval Gore, se misli tudi Japonska obrniti na Veliko Britanijo. Seveda je bolje, da nas spodrinejo Angleži kakor Sovjetska zveza, toda obveščeni smo, da tudi Sovjetska zveza v veliki meri gradi atomske naprave. Med mojim obiskom v Rusiji so mi sporočili, da so med temi napravami ena za 400 tisoč kilovatov, ena pa za 420 tisoč. Mi pa imamo samo majhen laboratorijski reaktor.»

Prva uradna reakcija v Franciji na anglo-ameriške načrte v NATO

Chaban-Delmas izjavlja, da Francija ne bo sprejela nobene «delitve odgovornosti» - Alžirsko vprašanje v ospredju - Uradno sporočena ponudba Burgibe in Mohameda za posredovanje

PARIZ, 22. — Francoski obrambni minister Chaban-Delmas je na tiskovni konferenci izrekel pridržke Francije v zvezi z zatrjevanim angleško-ameriškim načrtom o reorganizaciji NATO. Na podlagi tega načrta naj bi države članice prispevale samo s tistim orožjem, ki ga vsaka lahko najbolje izdeluje. ZDA in Velika Britanija bi izdelovale predvsem jedrsko orožje, ostale države pa konvencionalno orožje.

Chaban-Delmas je izjavil: «Francija ne bo sprejela nobene delitve odgovornosti v okviru NATO, ki bi ji odvzela del njenih pravic.» Minister je dodal, da Francija ne bo sprejela nobene diskriminacije, kar se tiče posesti atomskega orožja, in je pripomnil: «Francija bi se umaknila kot svetovna sila ter kot evropska in afriška sila, če bi pristala na take diskriminacije.»

Minister se je nato izrekel za okrepitev NATO in je dodal: «Vendar pa se v nekem zavezništvu ne more zahtevati od neke države, naj izpolnjuje svoje obveznosti do drugih, če ni gotova, ali se bodo njene življenjske nujnosti upoštevale v splošni politiki in strategiji zavezništva».

Minister je nadaljeval: «Zavezništvo in prijateljski odnosi med državami NATO narekujejo, da ne pride do nobene diskriminacije med državami članicami. Napačno je misliti, da Francija ne more govoriti Američanom s položaja enakopravnosti zaradi tega, ker preživlja trenutno finančno krizo in ker bo morda potrebovala posojilo od ZDA. Mi potrebujemo ZDA, toda tudi ZDA potrebujejo Francijo».

Chaban - Delmas je izjavil, da se posvetuje s šestimi državami «male Evrope», predvsem pa z Nemčijo in Italijo. «Te države, je pripomnil, imajo v veliki meri enake probleme kakor mi do naših anglosaških zaveznikov in je povsem naravno, da se pogostoma sestajamo in zavzemamo enako stališče pred konferenco NATO. Države Beneluxa so bile obveščene o razgovorih z nemškim in italijanskim obrambnim ministrom».

Medtem je alžirsko vprašanje znova stopilo v ospredje. Medtem ko se skupščina pripravlja na razpravo o novem okvirnem zakonu, se alžirsko vprašanje tako rekoč postavlja na treh straneh: pred Organizacijo združenih narodov, v Rabatu, kjer sta sinoči Burgiba in maroški sultan ponudila posredovanje, in končno v Strasburgu, kjer bo kongres radikalne stranke, ki se ga je danes popoldne udeležil tudi Gaillard, načel to vprašanje.

Poleg tega se bo tudi v ponedeljek, ko bo Mac Millan prišel v Pariz, govorilo o Alžiru in to v zvezi s pošiljkami orožja Tuniziji. V zvezi s tem je značilna pobuda socialnorepublikanskega poslanca Dronnea, ki je pismeno zahteval od predsednika vlade, naj Francija nujno pošlje orožje na Ciper in nasprotnikom omanske vlade. «Vlada njenega veličanstva, pripomnja ironično poslanec, bi razumela, da je v interesu okrepitve zahodne solidarnosti in atlantskega pakta važno, da dospe tja dol zahodno orožje, preden se tja pošlje komunistično ali egiptovsko orožje».

Glavni predmet komentarjev pa je pobuda Burgibe in maroškega sultana. Maroški zunanji minister Balafrej je danes izročil francoskemu poslaniku v Rabatu besedilo včerajšnje skupne izjave. Burgiba pa je danes odpotoval iz Rabata v Tunis. Maroški prestolonaslednik Mulaj Hasan je izjavil: «Pričakujemo ugodno reakcijo Francije in alžirskega ljudstva. Razumeti morajo, da naša ponudba za posredovanje nima drugega namena nego olajšati zbližanje, ki je potrebno tako v interesu Severne Afrike, kakor Francije».

Burgiba pa je izjavil, da je sklep Maroka in Tunizije «odločilen korak na poti miru in sodelovanja na podlagi enakopravnosti med Francijo in servernoafriškimi deželami».

V Parizu pa vse kaže, da bo francoska vlada zavrnila posredovanje. Toda tako ravnanje, kakor ugotavlja nocoj «Le Monde», bi utegnilo biti nevarno, ker bi utegnilo pripeljati Tunizijo in Maroko «v naročje alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja».

Francoski zunanji minister Pineau pa je na tiskovni konferenci izjavil, da ponudba Burgibe in maroškega sultana za posredovanje ni sprejemljiva, češ da Tunizija in Maroko nista nevtralna v sporu z Alžirom. Pineau je dejal, da se čudi dejstvu, da skupna izjava v Rabatu omenja samo alžirsko narodnoosvobodilno fronto in da s tem «izključuje druge borce».

«V primeru ustavitve ognja so drugi borci, s katerimi bi morala Francija stopiti v stik», je pripomnil Pineau.

Alžirska narodnoosvobodilna fronta pa je nocoj objavila v Rabatu izjavo, ki pravi, da pobuda kralja Mohameda in predsednika Burgibe «lahko vzpostavi mir med Francijo in Alžirom». Izjava dodaja, da je osvobodilna fronta pripripravljena, da bi uradna pogajanja, ki bi se lojalno začela na podlagi neodvisnosti, ustavila prelivanje krvi in uničevanje, ki ju povzroča kolonialistična vojna.

—«»—

Tiskovna konferenca von Brentana

RIM, 22. — Zahodnonemški zunanji minister von Brentano je nocoj odpotoval v Washington, kjer se bo razgovarjal z Dullesom.

Pred odhodom je imel tiskovno konferenco v združenju tujega tiska. Med drugim je poudarjal, da se bo sodelovanje med Italijo in Nemčijo še okrepilo na podlagi pogodbe o prijateljstvu, trgovini in plovbi, ki je bila včeraj podpisana.

Minister je dalje izjavil, da je bil dosežen popoln sporazum o reševanju raznih mednarodnih vprašanj. Odgovarjal je nato na številna vprašanja. Dejal je, da se on in Pella strinjata o potrebi okrepitve politične vsebine NATO, da pride do izraza skupne volje. Zato pa je potrebno bolje organizirati posvetovanja med državami članicami. Govorilo se bo tudi o oborožitvi. Če pa bo mogoče priti do tesnejšega sodelovanja tudi na drugih sektorjih, kakor na primer na gospodarskem, bo morda mogoče doseči spojitev oborožitve na letalskem sektorju. Vsekakor pa bo potrebno združiti napore na sektorju znanstvenih raziskovanj.

Von Brentano je izključil nato, da bi v NATO prišlo do angleško-ameriškega direktorija. Na vprašanje, ali obstajajo konkretni predlogi, o katerih naj bi razpravljali na pariški konferenci, je von Brentano pripomnil, da o tem ni sedaj potrebno govoriti.

Govoril je nato o kulturnem sodelovanju med Zahodno Nemčijo in Italijo. Na vprašanje, ali so govorili o možnosti, da bi Nemčija in Italija skupno izdelovali atomsko orožje, je minister odgovoril, da se o tem ni govorilo, pač pa samo o znanstvenih raziskovanjih na vseh sektorjih.

—«»—

Londonski tisk kritizira Dullesove izjave

LONDON, 22. — Londonski «Daily Mail» očita danes Dullesu, da je povzročil zmedo z nekaterimi svojimi izjavami. «Nenadoma, piše list, prihaja Dulles z izjavo, da nameravajo ZDA postaviti zaloge jedrskega orožja in izstrelkov v državah NATO. Ko so ga vprašali, ali je ta sklep plod pogajanj, je izjavil, da je bil tak sporazum že dosežen z Veliko Britanijo na bermudskem sestanku. To morda ni novo za angleško vlado, je pa vsekakor novica za britansko ljudstvo. Državniki se ne igrajo z nedolžnimi raketami, pač pa z orožjem, ki lahko uniči mesta in svet. S potekom tednov postajajo vedno bolj katastrofalne grožnje, ki si jih izmenjujejo preko kontinentov, in množijo se uničevalni programi ter izdatki za izdelovanje grozotnega orožja.

Kam gremo? Kaj pomeni vse to? Če bi kaka ugledna osebnost Londona, Washingtona, Pariza ali katere koli druge prestolnice odgovorila na ta vprašanja, bi napravila veliko uslugo človeštvu».

Z Draškovićeve tiskovne konference

Maršal Tito se ne bo zdravil v inozemstvu, temveč v FLRJ

Mičunović izjavlja, da Jugoslavija ni podpisala izjave 12 komunističnih strank, ker se z njo ne strinja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Na današnji tiskovni konferenci je prišlo do «besednega dvoboja» med zastopnikom državnega tajništva za zunanje zadeve in nekaterimi drugimi novinarji, katere je Draškovič obtožil «poklicne nesolidnosti», ker so zadnje sporočilo o bolezni maršala Tita izkoristili za trditve, da bo maršal Tito vendarle obiskal azijske države.

Na vprašanje, ali ima kaj novega povedati o zdravstvenem stanju predsednika republike, je Draškovič izjavil, da niso nastale nobene spremembe glede sporočila o obisku v azijsko-afriških državah. Mislil je na prvo sporočilo o bolezni predsednika republike, v katerem je bilo rečeno, da Tito ne bo zaradi bolezni obiskal azijskih in afriških držav. Dokaz trajne poklicne nesolidnosti je, ko nekateri tuji novinarji na podlagi sedanjega in zadnjega sporočila o zdravstvenem stanju predsednika republike oziroma na podlagi dejstva, da se v sporočilu omenja potreba po spremembi klime, trdijo, da bo predsednik republike obiskal druge države. «Če se s stakim pomanjkanjem resnosti in odgovornosti tolmačijo tudi naše politične izjave in dejanja, je izjavil Draškovič, tedaj je mogoče razumeti, do kakšnih dezinformacij javnega mnenja lahko pride».

Tuji novinarji so očitno nejevoljni in užaljeni zaradi obtožbe o «poklicni nesolidnosti» odgovorili, da je na podlagi sporočila in omenjanja potrebe po spremembi klime bilo upravičeno sklepati, da bo predsednik republike odpotoval v tujino, da bi se izognil «surovi zimski balkanski klimi». Draškovič je odgovoril, da je mogoče tudi v Jugoslaviji pozimi najti zelo prijetne in tople kotičke, kot na pr. na Brionih, v Dubrovniku in v drugih mestih, za zdravljenje predsednika republike. S tem je Draškovič dal vedeti, da predsednik republike ne namerava iti niti na zdravljenje v inozemstvo.

Poglavar pokrajinske vlade za Štajersko Krainer je nedavno izjavil, da na Štajerskem ni jugoslovanske manjšine. Na vprašanje, kako komentira to izjavo, je Draškovič izjavil: «Ne glede na trditve Krainerja slovenska narodna manjšina na štajerskem obstaja. Odrekanje njenih pravic je v očitnem nasprotju z avstrijsko državno pogodbo.

Na vztrajanje novinarjev, da bi zvedeli za mnenje državnega tajništva o izjavi zastopnikov dvanajstih komunističnih držav v Moskvi in podrobnosti o tem, ali se je jugoslovanska delegacija udeležila sestanka in ali je bila povabljena, da podpiše dokument, je Draškovič odgovoril kratko, da izjave še ni videl in je dodal samo to, da jugoslovanska delegacija omenjenega dokumenta ni podpisala.

V zvezi z nedavno izjavo Dullesa, da bodo po decembrskem zasedanju NATO postavili oporišča za vodljive izstrelke v Zahodni Evropi in tudi v Zahodni Nemčiji, je Draškovič izjavil, da človeštvo lahko zabrede v težaven položaj, če se tekmovanje z vodljivimi izstrelki in s postavljanjem oporišč med velikimi silami ne bo zamenjalo z napori za vzpostavitev medsebojnega zaupanja, utrditve miru in konstruktivnega sodelovanja v korist vsega človeštva.

Na vprašanje, kako komentira vest, da bo jugoslovanska vlada v kratkem podala izjavo, da ne pripada nobenemu bloku, da bi odstranila vse sume in ugibanja o njenem stališču bodisi do Vzhoda kakor do Zahoda, je Draškovic ostro odgovoril: «Skrajni čas je, da se naša zunanja politika preneha ocenjevati s stališča nekih jamstev in zagotovil, ki bi jih mi, kakor to nekateri mislijo, morali dajati tretjim državam oziroma posameznim političnim faktorjem teh držav.»

V zvezi z zagato, v katero je zabredlo vprašanje razorožitve, je Draškovič izjavil, da so potrebni novi napori, da se odstranijo težave, ter da bi se pogajanja čimprej obnovila. Poudaril je veliko odgovornost velikih držav za težave, ki so nastale pri reševanju tega vprašanja.

O razvoju gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in ZDA ni mogel Draškovič povedati nič novega. Glede spora med Holandsko in Indonezijo o zahodnem Irianu (Nova Gvineja) pa je Draškovič izjavil, da je predlog resolucije azijsko-afriških držav dobra osnova za miroljubno in pravilno rešitev tega spora.

Nocoj se je vrnila v Beograd jugoslovanska delegacija, ki se je udeležila proslav 40. obletnice oktobrske revolucije v Moskvi. Delegacijo, ki sta jo vodila Kardelj in Ranković, so na postaji pozdravili zastopniki ZKJ in zveznega izvršnega sveta. Po prihodu v Beograd so člani delegacije odklonili vsak odgovor na vprašanja tujih novinarjev, ki so se zanimali za podrobnosti razgovorov v Moskvi.

Na poti v domovino se je delegacija ustavila nekaj ur v Budimpešti, kjer so jo pozdravili zastopniki madžarske delavske stranke.

Ob zapustitvi sovjetskega ozemlja je Kardelj poslal Hruščevu brzojavko, v kateri se zahvaljuje za gostoljubnost in izreka prepričanje, «da so iskreni razgovori prispevali k medsebojnemu razumevanju in napredku ter sodelovanju med obema državama in partijama».

Današnje beograjsko časopisje objavlja brez komentiranja besedilo manifesta za mir, ki so ga podpisali zastopniki 64 komunističnih strank, in daljši izvleček izjave 12 komunističnih in delavskih strank.

B. BOŽIČ

Kakor poroča agencija United Press iz Moskve, je jugoslovanski poslanik v Moskvi Mičunović nocoj na sprejemu v libanonskem poslaništvu izjavil novinarjem, da Jugoslavija ni podpisala izjave komunističnih strank, ker «mi se z njo ne strinjamo». Ni hotel dati drugih pojasnil, dodal pa je: «Če skrbno proučite izjavo boste razumeli, zakaj.»

Na vprašanje, čemu ni maršal Tito prišel v Moskvo na proslavo 40. obletnice oktobrske revolucije, je Mičunović izjavil: «Maršal ni mogel priti toda jugoslovanska delegacija v Moskvi je imela enako oblast, da podpiše ali ne podpiše.»

Poziv 64 KP narodom sveta naj podpirajo napore za mir

Zadnji del izjave 12 komunističnih strank

BEOGRAD, 22. — Agencija Tanjug je sporočila, da so predstavniki komunističnih strank 64 držav, ki so se zbrali v Moskvi ob proslavi 40. obletnice oktobrske revolucije, podpisali manifest za mir naslovljen vsem narodom sveta. Jugoslavija je med podpisnicami. Sporočilo Tanjuga pravi, da so si predstavniki komunističnih strank od 16. do 19. novembra izmenjali v Moskvi poglede.

Poziv pravi: «Vojna ni neizbežna, lahko se prepreči, mir se lahko ohrani in okrepi.» Poziv pravi dalje, da so sile narave, ki jih nadzoruje in ki jih je sprostil človek, tako ogromne, da se ne bi mogel nihče ubraniti pred njimi, če bi nastala vojna.

Poziv pravi nato, da je Sovjetska zveza v štirideset letih svojega obstoja «odprla pot k miru za vse narode» in je «kljub oviram, ki so jih postavljali imperialisti, iskala miroljubno koeksistenco z vsemi državami».

«Danes, nadaljuje poziv, se lahko z zaupanjem trdi, da je mogoče preprečiti vojno, ker se je ravnotežje sil spremenilo.

Delujoč za mir in mednarodno sodelovanje hodi ob strani Sovjetske zveze druga velika socialistična država, Ljudska Kitajska. Ljudske demokracije Evrope in Azije se borijo za iste miroljubne namene.»

Izjava pravi nato, da je na svetovnem pozorišču nastala druga sila, ki deluje za mir in nevtralnost: kolonialne dežele, ki so se osvobodile, in tudi narodi v zahodnih kapitalističnih državah obsojajo vojno. Zato so sile miru ogromne. Toda nevarnost vojne ni končana, ker so kapitalistični monopoli zainteresirani na vojni.

Izjava pravi nato, da socialistične države nočejo vsiliti svojih sistemov drugim državam, in se na koncu obrača na «vse narode dobre volje», naj postavijo in podpirajo sledeče zahteve: prenehanje oboroževalne tekme; takojšnja in brezpogojna prepoved jedrskega orožja, kot prvi korak pa prenehanje poizkusov s tem orožjem; likvidacija vojaških blokov in vojaških oporišč na tujih ozemljih; prepoved ponovne oborožitve nemških militaristov; konec imperialističnih zarot in izzivanj na Srednjem vzhodu; podpiranje politike kolektivne varnosti; miroljubna koeksistenca ter širše politično in gospodarsko sodelovanje med vsemi narodi.

Zadnji del skupne izjave, ki so jo podpisali samo komunistični voditelji držav sovjetskega bloka in ki je bila včeraj objavljena, pa govori o perspektivah akcije v posameznih državah. Izjava pravi: «Oblike prehoda raznih držav od kapitalizma k socializmu so lahko različne. Delavski razred in njegova avantgarda — marksistična in leninistična stranka — želita izvesti socialistično revolucijo na miren način. V sedanjih pogojih ima v več kapitalističnih državah delavski razred možnost, da združi večino ljudstva na podlagi enotne ljudske delavske stranke in drugih mogočih oblik sporazuma ter političnega sodelovanja med raznimi strankami in socialnimi organizacijami, da prevzame oblast brez državljanske vojne, da zagotovi prehod temeljnih proizvajalnih sredstev v roke ljudstva.»

«S podporo večine ljudstva in z odločno opozicijo proti oportunističnim elementom, ki se ne morejo odreči politiki sporazumevanja s kapitalisti in zemljiškimi veleposlaniki, ima delavski razred možnost, da porazi reakcionarne in protiljudske sile, da si zagotovi trajno večino v parlamentu, da spremeni parlament iz orodja, ki je v službi buržoazije, v orodje, ki bo v službi delovnega ljudstva, da razvije široko množično borbo izven parlamenta, da razbije odpor reakcionarnih sil in da ustvari potrebne pogoje za mirno izvedbo socialistične revolucije.»

«Toda ko se vladajoči razredi zatekajo k nasilju proti ljudstvu, je potrebno upoštevati drugo možnost: prehod k socializmu na nemiren način. V vsaki posamezni državi določajo možnost tega ali onega prehoda k socializmu konkretni zgodovinski pogoji.»

Izjava poziva nato na sodelovanje med komunističnimi in socialističnimi strankami.

Nato poudarja važnost, da se v socialističnih državah razširi socialistična demokracija ter razvoj kritike in avtokritike, in poudarja potrebo enotnosti med komunističnimi strankami.

Izjava nadaljuje: «Po izmenjavi mnej so udeleženci konference prišli do zakjucka, da je v sedanjih pogojih poleg sestankov voditeljev in medsebojne izmenjave informacij na dvostranski podlagi potrebno po potrebi imeti širše konference komunističnih in delavskih strank, da se diskutirajo aktualna vprašanja, izmenjajo izkušnje, da se spoznajo medsebojna stališča, da se koordinira borba za skupne smotre: mir, demokracija in socializem.»

Na koncu izreka izjava prepričanje v «zmago miru demokracije in socializma na vsem svetu».

—«»—

Nova napetost med Jordanijo in Izraelom

AMAN, 22. — Jordanski vojaški predstavnik je izjavil, da je jordanska vojska razmeščena na dolžini 650 kilometrov jordansko-izraelske meje in je «pripravljena, da zavrne sleherni napad». Danes vlada v Jeruzalemu napetost, ker je Jordanija pozvala Izrael, naj v 24 urah izpusti jordanskega državljana, ki so ga izraelske oblasti ugrabile. Jordanija je včeraj pozvala mešano komisijo za premirje, naj se zavzame za vrnitev jordanskega kmeta, ki ga je ugrabila izraelska patrulja na področju Tulkarem, ko je delal na polju.

Rok 24 ur je potekel, ne da bi se ugrabljeni kmet vrnil. Predstavnik jordanske vlade je izjavil, da bodo čakali na rezultate izrednega sestanka varnostnega sveta OZN, ki so ga sklicali za nocoj.

Konferenca znanstvenikov v Moskvi

MOSKVA, 22. — Moskovski radio javlja, da znanstveniki 17 držav sodelujejo na konferenci v Moskvi, ki je posvečena vprašanjem jedrske fizike, predvsem pa vprašanju jedrske reakcije. Med udeleženci so Velika Britanija, ZDA, Indija, Kitajska, Kanada, Jugoslavija in Švedska.

V ZDA so izstrelili dva aluminijasta meteorja

S hitrostjo 64.000 kilometrov na uro sta ubežala zemeljski privlačnosti in letita po vsemirju - Ni uspel poizkus, da bi ju usmerili na Luno - Sovjetski znanstvenik o uporabi satelitov za pojasnitev nekaterih Einsteinovih tez

WASHINGTON, 22. — Poveljstvo ameriškega vojaškega letalstva je sporočilo, da je 16. oktobra izstrelilo umetne meteorje nad državo New Mexico v višino skoraj 80 kilometrov in s hitrostjo 64.000 kilometrov na uro. Sporočilo pojasnjuje, da so izstrelili dva umetna meteorja z raketo «Aerobee» z letalskega oporišča Hanscom v državi Massachusetts. Gre za dve aluminijasti kroglici. Doseči bi morali Luno v 10 urah po izstrelitvi.

Toda znanstveniki izjavljajo, da kroglici nista bili izstreljeni v pravo smer in da sta potem, ko sta prišli izven privlačnosti Zemlje (potrebna hitrost je približno 40.000 km na uro), verjetno nadaljevali svojo pot po vesoljstvu in jo bosta nadaljevali, dokler ju ne bo pritegnilo Sonce. Znanstveno potrditev, da sta meteorja bila izstreljena, je bilo mogoče doseči te dni s pregledom fotografij, ki so jih posneli z aparati na oporišču za izstreljevanje raket. To je izjavil član centra za raziskovanja dr. Maurice Dubin.

Dr. Dubin ni odgovoril nekemu novinarju, ki ga je vprašal, ali ni tudi Sovjetska zveza lahko že napravila tak poizkus. Povedal je nato, da je raketa «Aerobee» nosila sto kosov aluminija; ker pa so bili po večini slabo usmerjeni ob eksploziji rakete, so ponovno padli na Zemljo, ali pa so bili pognani na krožno pot okoli nje. Dva kosa aluminija, ki sta postala meteorja, pa sta verjetno dosegla hitrost 64.000 kilometrov na uro, to je 55-krat več kakor hitrost zvoka. Eksplozivni naboj, ki ga je nosila raketa, je tehtal približno 12 kg. Eksplozija ni povzročila nobene škode znanstvenim instrumentom. Dr. Dubin je dejal, da so oba meteorja lahko fotografirali, ker sta močno odsevala svetlobo zaradi odpora zraka, ki je bil sto tisočkrat manj gost kakor ob morski gladini, in zaradi vročine ob eksploziji.

Prvi tak poizkus so napravili že leta 1947 s starimi nemškimi raketami V-2. Druge poizkuse so napravili pozneje, toda 16. oktobra je bil prvi, ki je deloma uspel. Dubin je izjavil, da bo ta poizkus lahko dal dragocene informacije, kar se tiče povratka raket v zemeljsko atmosfero in v zgodnjo atmosfero «Aerobee» je nosila «direktne naboje», t. j. naboje, katerih eksplozivna moč je uravnana v določeno smer. Naboji so se ločili od trupa rakete v višini 56 kilometrov in so nadaljevali svojo pot, preden so eksplodirali.

Ameriški znanstvenik Nordberg pa je izjavil, da bo eden od ameriških satelitov, ki jih bodo izstrelili prihodnje leto, imel dve fotoelektrični celici, ki bosta lahko registrirali obstoj temnih ali svetlih področij, kakor tudi skupine oblakov ali viharnih področij. Celici bosta registrirali opazovanja na magnetični trak in nato jih bodo instrumenti oddajali na Zemljo. To bo velike važnosti za vremenoslovsko znanost.

Tajnik sovjetskega poslaništva v Londonu Sapunov pa je danes novinarjem izjavil, da Sovjetska zveza pripravlja rakete, ki bodo lahko letele s hitrostjo svetlobe t. j. 186.000 milj na sekundo. Na vprašanje, kdaj bodo lahko napravili tako raketo, je Sapunov, ki je inženir za mehaniko in elektrotehniko, izjavil, da se znanost naglo razvija. Ni pa hotel povedati drugih podrobnosti. Izjavil je tudi, da bi SZ sedaj lahko izstrelila dvakrat tako težke satelite, kakor je bil drugi sputnik.

Moskovski radio pa je poročal, da je član sovjetske akademije znanosti prof. Ginsburg mnenja, da bodo opazovanja s sputnikom lahko še boj osvetlila Einsteinovo relativnostno teorijo. Ginsburg meni, da satelit lahko nudi nove dokaze o nekaterih tezah Einsteina, ki jih je bilo do danes težko verificirati.

Med temi problemi, ki jih Ginsburg navaja, je merjenje razlike med kozmičnim in zemeljskim časom in vzrok majhnih sprememb v krožnih poteh planetov. Einstein je oba ta pojava predvideval, toda točne dokaze je bilo težko doseči.

Moskovski radio je dalje pripomnil, da Ginsburg upa, da bodo satelite uporabili tudi za dobivanje podatkov o obnašanju elektromagnetičnih valov v kozmičnem prostoru. Končno upa Ginsburg, da bo mogoče dokazati Einsteinove trditve o metagalaksiji, t. j o zvezdnih sistemih, ki obstajajo onstran našega zvezdnega sistema.

Hruščev o Srednjem vzhodu

V prvo raketo, spuščeno na Luno, naj bi šel Dulles - Egiptovski tisk o sovjetski gospodarski pomoči

KAIRO, 22. — V razgovoru z ravnateljem egiptovskega lista «Al Ahram» je Nikita Hruščev izjavil: «Če je kdo, ki dvomi, da imamo medcelinsko balistično raketo, smo pripravljeni dati o tem praktični dokaz».

«Naša opozorila ZDA in Turčiji, je dalje izjavil Hruščev, so preprečila napad na Sirijo. Imamo neovrgljive dokaze o pripravah za ta napad. ZDA so hujskale Turčijo proti Siriji, toda ko je postalo jasno, da Sirija ni sama in da se vsa zadeva ne bi končala z navadnim vojaškim izletom, tedaj so ZDA v vsej naglici svetovale Turčiji, naj bo mirna».

Ko je govoril o sovjetski politiki na Srednjem vzhodu, je Hruščev izjavil: «SZ pripisuje veliko važnost borbi narodov na tem področju». Dodal je, da je vzrok napetosti na Srednjem vzhodu, «ker je imperializem pod pritiskom narodov prisiljen dajati koncesije, toda hkrati skuša ohraniti svojo nadoblast».

V zvezi s sueško krizo je Hruščev izjavil: «Amerika je kljub svojemu zatrjevanemu nezadovoljstvu zaradi napada na Egipt kovala zaroto s svojimi zavezniki. Njeno stališče ni bilo iskreno, ker ne morem verjeti, da bi Velika Britanija, Francija in Izrael, ki so v celoti odvisni od ZDA, lahko napravili, kar so napravili, če ne bi lahko računali na ameriško podporo».

Na vprašanje v zvezi z njegovo izjavo Bevanu, ko je ta bil na obisku v Moskvi, glede sklicanja konference o Srednjem vzhodu na najvišji ravni, je Hruščev odgovoril: «Rekel sem Bevanu in drugim, da bi iz ljubezni do miroljubne koeksistence bili pripravljeni udeležiti se konference na najvišji ravni, toda zahodne vlade dvomijo

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 10,3, najnižja 4,1, ob 17. uri 9,5, zračni tlak 1020,1 pada, veter severozahodnik 2 kmh, vlaga 63 odst., nebo 8 desetin pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 13,6.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 23. novembra
Klement, Svetin
Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 16.28. Dolžina dneva 9.14. Luna vzide ob 8.49 in zatone ob 18.17.
Jutri, NEDELJA, 24. novembra
Ivan, Jeca

Borba tržaških kovinarjev se zaostruje

Od danes popoldne do ponedeljka v CRDA in arzenalu spet stavka

Sindikata sta stavko napovedala zaradi trme delodajalcev in brezbrižnosti oblasti - Zahvala CGIL in pokrajinskega sindikata kovinarjev

Borba delavcev iz obratov CRDA in Tržaškega arzenala se nadaljuje z vedno večjo ostrino spričo trme delodajalcev in brezbrižnosti oblasti, ki še vedno stojijo križem rok ob strani in, kljub jasnim zahtevam vsega prebivalstva, ne marajo še posredovati in prisiliti delodajalce na začetek konkretnih pogajanj za rešitev spora v omenjenih obratih. Zaradi tega sta obe sindikalni organizaciji, ponovno napovedali stavko v obratih CRDA in Tržaškem arzenalu, ki se bo začela danes popoldne in končala v ponedeljek zjutraj. Delavci bodo danes zapustili delo ob 16.15, v Tržaškem arzenalu pa ob 15.30. Jutri se bodo stavke udeležili tudi delavci, ki so zaposleni pri zunanjih podjetjih, ki delujejo v omenjenih obratih, ter osebje, ki je uslužbeno v menzah.

Po četrtkovi nadvse uspeli stavki, v kateri je tržaško prebivalstvo konkretno pokazalo svojo solidarnost s prizadetimi delavci iz obratov CRDA in Tržaškega arzenala ter svojo zahtevo, da se rešijo ne samo ta spor, ampak vsa druga zelo pereča vprašanja tržaškega gospodarstva v okviru organičnega načrta, ki mora vsebovati ustanovitev proste cone in deželne avtonomije, ojačenje industrije, povrnitev ladjevja ter okrepitev prometnih zvez, je včeraj izvršni odbor Delavske zbornice CGIL izdal poročilo, v katerem se zahvaljuje vsem, ki so prispevali k uspehu splošne stavke.

Delavska zbornica CGIL ter pokrajinski sindikat kovinarjev se toplo zahvaljujeta vsem prebivalcem, delavcem, uradnikom in strokovnemu osebju vseh strok, trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom ter strankam in političnim skupinam, ki so se udeležili stavke, zaprli svoje trgovine in na razne načine dokazali svojo solidarnost, razumevanje in simpatijo do delavcev iz obratov CRDA in Tržaškega arzenala.

Posebna zahvala gre pristaniškim delavcem, uslužbencem ACEGAT, železničarjem, poštnim uslužbencem, pomorščakom, učiteljem in profesorjem, uslužbencem bančnih ustanov, trgovcem, lastnikom javnih lokalov ter obrtnikom, ki so na otipljiv način prispevali k uspešni protestni akciji za zaščito interesov delavcev obratov CRDA in Tržaškega arzenala ter gospodarskih interesov našega mesta. Poleg tega se omenjeni organizaciji zahvaljujeta vsem, ki so se udeležili sindikalnega zborovanja zaradi njihove udeležbe, resnosti in čuta odgovornosti.

—o—

V sredo v Miljah seja obč. sveta

V sredo dne 27. novembra bo na županstvu v Miljah prva seja miljeske občinskega sveta v jesenskem zasedanju. Dnevni red obsega 49 točk. Seja je javna in se je občani lahko udeležijo.

—«»—

Voda preplavila Ul. Baiamonti

V petih minutah je bil včeraj zvečer spodnji del Ul. Baiamonti dobesedno pod vodo: ob robu ceste je namreč počilo cev vodovodne napeljave in voda je kakor hudournik zalila asfaltni tlak, ki je bil na kraju, kjer je prišlo do okvare, razvit in dvignjen nekaj centimetrov. Iz vseh razpok je voda silila na cesto in je zalila ne samo Ul. Baiamonti temveč tudi precejšen del Sprehajališča sv. Andreja skoraj do bivšega doma izseljencev.

Agenti prometne policije so morali preusmeriti promet, ker so avtomobili lahko vozili samo po levi strani ceste in še to zaradi deroče vode zelo previdno. Kasneje so prišli na kraj okvare delavci Acegata, ki so zaprli dotok, zaradi česar so ostale vse hise v okolici brez pitne vode.

—«»—

Poskus samomora

Iz obupa je hotel Erminio Rinaldi iz Istrske ulice včeraj izvršiti v bolnišnici pri Magdaleni, kjer je na zdravljenju, samomor in se je v ta namen porezal z britvicami po podlahtnici in zapestju leve roke. Na srečo so ga pravočasno odkrili in so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer bo ostal 8 do 10 dni na II. kirurškem oddelku.

—«»—

Posledice padcev

Predvčerajšnjim so morali sprejeti na opazovalnem oddelku 83-letno Ivanko Bak vd. Znidarsič iz Gornjega Rocola. Včeraj pa se je njeno stanje tako poslabšalo, da so jo morali zdravniki premestiti na kirurški oddelek, kjer so si pridržali prognozo. Ženska je pred dnevi nerodno padla po stopnicah.

Zaradi nerodnega padca si je Antonija Perkavac vd. Benedetti iz Ul. Romagna zlomila nogo, zaradi česar je morala v bolnišnico, kjer je ostala na ortopedskem oddelku. Če ne bo komplikacij, bo Perkavčeva okrevala v 35 ali 40 dneh.

Na istem oddelku so morali zaradi zloma leve roke in izpaha levega ramena sprejeti tudi 69-letno Marijo Giuliani vd. Zubin iz Ul. S. Davis, ki je včeraj nerodno padla nedaleč od doma.

Končno so na I. kirurškem oddelku sprejeli s prognozo okrevanja v 10 dneh gluhoncmega Germana Jakopica iz Ul. dele Docce, ki je zvečer verjetno zaradi nenadne slabosti padel v bližini tramvajske postaje na Trgu Libertà in tla.

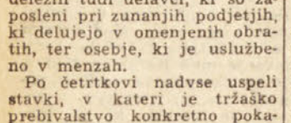

PRAVKAR DOSPELO:
Majerova: *Carobni svet* L 600.—

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
Telefon 37-338

Izpred prizivno - porotnega sodišča

Nekoliko znižana kazen fantu ki je z nožem ubil svoje dekle

Zavrnjena težnja obrambe, ki je hotela dokazati, da je fant zagrešil zločin v nepremišljenosti

Ljubezenska idila med tedaj 24-letnim Idalgom Zuccolom in komaj 14 let staro Claudio Tomat iz Paderna pri Vidmu se je 8. junija 1955. leta zvečer nepričakovano tragično končala: dekle, ki je odklonilo fantov predlog o poroki, je pod udarci noža obležala mrtva na tleh, medtem ko si je Zuccolo iz obupa zasadil nož v prsi. Zdravniki so ga rešili smrti, niso pa ga mogli rešiti obtožbe premišljenega umora in posesti ter nošnje noža.

Zuccolo si je kmalu opomogel in danes skoraj ne čuti posledic poškodb, ki si jih je sam zadal. Mora pa prenašati posledice nepremišljenega dejanja, ker ga je porotno sodišče v Vidmu 9. maja letos obsodilo na 10 let in 20 meseca zapora ter na 20 dni pripora. Po prestani kazni pa Zuccola ne bodo izpustili na svobodo, ker je sodišče, ki mu je priznalo delno slaboumnost, odločilo, da se bo moral zdraviti najmanj tri leta v kakem zdravstvenem zavodu.

Včeraj je Zuccolo, znan v domačem kraju kot «fornaretto di Chiavris», prišel pred sodnike porotnega prizivnega sodišča v upanju, da mu bodo priznali nenamerni umor, s čimer bi mu morali kazen precej znižati. Predsedniku in porotnikom je pojasnil, da ni hotel ubiti ljubljeno dekle, temveč da jo je hotel le prestrašiti. Kako je ranil dekle na vratu (rana, ki je zakrivila smrt) pa mladenič ni znal obrazložiti.

Obramba se je borila na prvi razpravi in tudi včeraj za znižanje kazni in predvsem zato, da bi odpadla obtožba premišljenega umora. Zuccolo je po mnenju njegovega zagovornika nedolžen, milega značaja in najboljši od 12 bratov in sestra. On je vedno vztrajal, tudi kadar se je v bolnišnici boril s smrtjo, da je ljubil Claudio in da ji ni hotel storiti nič žalega.

Usoda pa ni bila mila s pekom iz Chiavrisa, kajti tudi sodniki druge stopnje so bili mnenja, da je kriv premišljenega umora. Vseeno pa so mu znižali kazen na 9 let in 4 mesece ječe. V ostalem so prvotno kazen potrdili v celoti vključno oni del, ki predvideva 3-letno zdravljenje.

Preds.: Palermo, tož.: Castellano, zapisn.: D'Andri, obramba: odv. L. Fortuna, odv. zase. stranke: Massa.

—«»—

Nova razprava pred porotnim sodiščem

V ponedeljek se bo porotno sodišče ponovno sestalo, a tokrat za zaprtimi vrati. Na zatožni klopi bosta 25-letni Guerrino Ferković iz Pulja, ki je sedaj v beneških zaporih in 26-letni Aristide Ongaro iz Tržiča. Oba sta obtožena skupno z domnevnima častnikoma UDBE iz Pulja Karlom in Rudijem Katičem, političnega in vojaškega vohunstva, češ da je Ongaro zbiral vesti, ki bi morale v interesu države ostati tajne, to je o italijanskih informativnih centrih v Vidmu, Gorici in Tržiču, o vojaških edinicah, o njih številu, o oborožitvi in podobnem. Brata Katiča naj bi bila pošiljatelja, Ferković pa emisar.

Vse kaže, da brata Katiča ne bodo mogli soditi na tej razpravi, ker manjkajo nekateri osebni podatki o teh dveh osebah, zaradi česar identifikacija ni točna.

* * *

V torek pa bo prizivna razprava, ki jo je sprožil 40-letni Nicoletto Antonio iz Vidma. Nicoletto, ki je bil obtožen, da je marca meseca 1955. leta umoril Delijo Marconi poročeno Sbuelz, je bil aprila lani obsojen pred videmskim porotnim sodiščem zaradi umora in posesti orožja na 8 let in pol ječe in na en mesec in deset dni pripora.

* * *

Razpravo proti bivšemu upravniku koronejskih zaporov La Raji in dvema drugima osebama, ki so obtoženi podkupovanja in poneverbe javnega blaga, so odložili na 27. tega meseca.

Važna okrožnica vladnega komisarja

Prepoved „tujih" imen ne velja za Slovane

Okrožnica navaja kot vzrok neveljavnosti določbe londonskega sporazuma

Vse občinske uprave na tržaškem področju so te dni dobile naslednjo okrožnico od vladnega generalnega komisariata:

«Na podlagi odloka vladnega generalnega komisarja št. 173 od 10.10 1957 so ponovno veljavni predpisi prvega in tretjega odstavka čl. 72 kraljevega odloka št. 1238 od leta 1939.

Ti predpisi, kakor je znano, med drugim prepovedujejo dajati otrokom, ki imajo italijansko državljanstvo, tuja imena.

Glede na obveznosti, ki smo jih sprejeli z Memorandumom londonskega sporazuma od 5.10.1954, posebno pa glede na določbe Posebnega statuta, ki je priložen Memorandumu, je jasno, da se gornja prepoved ne more in se ne sme izvajati na račun pripadnikov slovanske narodne skupnosti na tržaškem ozemlju, ki nameravajo dati svojim otrokom imena v slovanski obliki ali pa posebna imena svoje narodne skupnosti.»

—«»—

Razgovori z Zottom glede uslužbencev ZVU

Izvršni odbor Združenja uslužbencev bivše ZVU sporoča, da je imel te dni razgovore z ministrom Zottom, državnim podtajnikom Salizzonijem in drugimi parlamentarci glede vprašanj, ki se tičejo te stroke. Minister Zotta jih je povabil na drugi razgovor 26. t. m. Odbor bo obvestil člane združenja o uspehih razgovorov na zborovanju, katerega dan bodo še določili.

Delovanje prefekturnega komisarja na občini

Podjetje za mestno čistočo ne sme priti v roke zasebnikom

Delegacija Delavske zbornice CGIL pri prefekturnem komisarju - PSDI bo dokazala nezakonitost komisarjevih ukrepov

«Vsak dan ena» bi lahko imenovali naše skoraj vsakodnevno pisanje o delovanju in načrtih prefekturnega komisarja na tržaški občini. Delovanje tega državnega birokrata postaja iz dneva v dan bolj škodljivo za celotno prebivalstvo. Do sedaj je že rezal občinske izdatke za več kot eno milijardo lir, čeprav je šlo za razna dela in potrebe, za katere je celo demokristjanska uprava menila, da so nujne in neodložljive. Nato se je takoj začel ukvarjati z zvisanjem trosarine, kar je prav te dni povzročilo odločen odpor vseh mestnih gospodarskih krogov in zlasti trgovcev na drobno, ki so preteklo sredo zaradi tega proglasili poldnevno splošno zaporo vseh trgovin. Sedaj pa se že nekaj časa ukvarja z vprašanjem, kako zvišati vse Acegatove usluge «da uravnovesi proračun» tega podjetja. Ceprav ni še «dokončno uredil položaja pri Acegatu», že se slišijo vztrajni glasovi, da namerava izročiti zasebnikom občinsko podjetje za mestno čistočo in upravljanje občinskih cest.

Navaden občan, ki nima časa, da bi se podrobno ukvarjal s temi vprašanji, si ne more niti predstavljati kakšno velikansko škodo bodo povzročili ti ukrepi, če bodo izvedeni, celotnemu mestu. Zmanjšanje občinskih izdatkov pomeni tudi zmanjšanje raznih javnih del, popravil šolskih in drugih občinskih poslopij, pomeni zmanjšanje nabave raznega blaga in predmetov, pomeni zmanjšanje zaposlitve zlasti malih industrijskih podjetij in obrtnikov, pomeni zmanjšanje prodaje blaga nekaterih trgovin, itd. itd.. Zvišanje trošarine na tekstil, obleko, obutev, cvetlice in zlatarske predmete pomeni podražitev vsega tega blaga, znižanje kupne moči delavskih plač, zmanjšanje prodaje blaga v trgovinah in s tem tudi zmanjšanje števila zaposlenih uslužbencev v trgovini. Podražitev Acegatovih uslug bo prizadela zlasti delavske in uradniške družine, ki se že itak težko prebijajo skozi življenje s sedanjo plačo. Podražil se bo tramvajski listek, podražili se bodo voda, plin in električni tok za domačo uporabo in zvišale takse na števce.

Sedaj pa, kot smo to že omenili, se je začel ukvarjati tudi z mislijo, da izroči zasebnikom podjetje za mestno čistočo in upravljanje občinskih cest. Ta vest je kot vse ostale o komisarskih «upravnih ukrepih» na občini močno odjeknila v javnosti. Zlasti so zaskrbljeni sedanji uslužbenci pri tem občinskem podjetju. To zaskrbljenost je včeraj tolmačila delegacija Delavske zbornice CGIL, ki so jo sestavljali Tominez, Calabria in Cesari, tajnik Zveze uslužbencev krajevnih ustanov, ki je bila sprejeta na županstvu pri prefekturnem komisarju Mattucciju, katerega je obvestila o zaskrbljenosti uslužbencev glede na vesti, da bodo oddali v najem zasebnemu podjetju skrb za mestno čistočo. Dr. Mattucci je odgovoril, da glede tega še ni sprejel nobene odločitve, opozoril pa je, da je taka rešitev tega vprašanja v pretresu zaradi sanacije občinskega proračuna. Poleg tega je komisar dejal, da hoče izboljšati to javno uslugo, spoštovati pravice delavcev ter šteditи pri izdatkih. Omenjena delegacija se je s komisarjem pogovorila tudi o vprašanju povišanja tarif Acegata ter trošarin na podlagi zakona št. 703.

Odgovor dr. Mattuccija sindikalnim predstavnikom ne bo mogel pomiriti zaskrbljenosti stoterih uslužbencev mestne čistoče. Nasprotno. Njegov izgovor, da je «taka rešitev tega vprašanja v pretresu zaradi sanacije občinskega proračuna», pomeni, da resno misli na izročitev podjetja za mestno čistočo zasebnikom. Dr. Mattucci dobro ve, da primanjkuje podjetju za mestno čistočo najmanj še 50 uslužbencev. On pa hoče «sanirati proračun» in je naravno, da za «sanacijo proračuna» ni mogoče sprejeti v službo novih uslužbencev, ki bi samo povečali izdatke.

Izročiti občinske uslužbence zasebnikom pomeni poslabšati njihove delovne pogoje. Občinskim uslužbencem je zagotovljena ustrezna pokojnina, zasebnim uslužbencem pa samo «starostna doklada» INPS. Poleg tega pa zasebniki izkoriščajo delovno silo zlasti pri takšnih delih, kjer gre povečini za nekvalificirane delavce. Res je, da ima pri takšni špekulaciji občinska uprava manjše stroške. Toda vse to kar prihrani občina gre iz žepov uslužbencev, gre na račun njihovih plač, ki bodo nižje, in na račun njihovih pokojnin. Proti nesocialni rešitvi vprašanja podjetja za mestno čistočo je treba odločno nastopiti. To kar so delavci do sedaj priborili, morajo odločno braniti, da ne bodo šle njihove pridobitve rakovo pot.

Izvršni odbor tržaške federacije PSDI pa je sprejel resolucijo, v kateri ugotavlja, da prefekturni komisar na občini ne upošteva izrednega in hudega gospodarskega položaja prebivalstva. Potem ko opozarja na vse komisarjeve protigospodarske in protisocialne ukrepe, ki jih zgoraj omenjamo, zagotavlja, da bo PSDI z vso nujnostjo začela akcijo proti temu nedopustnemu ravnanju. PSDI bo z legalnimi sredstvi dokazala, da so vsi ukrepi prefekturnega komisarja protizakoniti. V drugi resoluciji pa izvršni odbor PSDI pooblašča svoje tajništvo, naj zahteva od vladnega in od prefekturnega komisarja, naj sklicéta vsaj dvakrat mesečno tiskovno konferenco. Na teh konferencah pa naj obveščajo javnost o vsem svojem upravnem delovanju.

—«»—

○ INAM sporoča, da bo zdravniški ambulatorij na Opčinah od 25. novembra dalje odprt dnevno od 11. ure do 12.45.

Kritike in poročila

Koncert opernih arij solistov ljubljanske Opere

Nastopili so Zlata Gašperšič, Miro Brajnik in Vlado Korošec - Pri klavirju dr. Danilo Švara

Po daljšem presledku smo imeli sinoči v Avditoriju zopet lep koncertni večer opernih arij. Priredila ga je Glasbena Matica v Trstu s sodelovanjem solistov ljubljanske Opere: sopranistko Zlato Gašperšičevo, tenorjem Mirom Brajnikom in basistom Vladom Korošcem, katere je pri klavirju spremljal dirigent ljubljanske Opere, naš rojak dr. Danilo Švara.

Gostovanja ljubljanskih pevcev so za nas vedno pomemben in razveseljiv dogodek, saj nam s svojim nastopi vsaj delno izpolnjujejo vrzel v našem kulturnem življenju, ki je še posebno občutna na področju operne glasbe. Sinočnji program je bil sestavljen tako, da je lahko zadostil vsakovrstne okuse in želje, tembolj, ker so ga izvajali pevci, o katerih kvaliteti smo se lahko že kdaj prej prepričali. To velja tako za Brajnika in Korošca kot za mlado Gašperšičevo, ki se nam je tokrat prvič predstavila na kar najbolj prikupen način.

V prvem delu sporeda je zapela arijo iz Puccinijeve opere Gianni Schicchi, arijo iz Mozartove opere Figarova svatba ter še arijo iz Puccinijeve opere La Boheme, s katero nam je morda najlepše predstavila svoj lepo barvan in zveneč sopran ter čustveno poglobljenost svojega petja.

Miro Brajnik je v prvem delu zapel arijo iz Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor, arijo iz Mozartove opere Don Juan in arijo iz Massenetove opere Manon, za katero je upravičeno požel največji aplavz. Basist Korošec pa nam je podal arijo iz Donizettijeve opere Ljubezenski napoj, arijo iz Mozartove opere Figarova svatba in še arijo iz Massenetove opere Don Kihot, s katero je navdušil tudi razvajene Parižane.

V drugem delu sta bila na programu slovanska avtorja Smetana in Čajkovski z arijami iz Prodane neveste in Evgenija Ognjegina. Seveda ni treba posebej poudarjati, da nam je bil ta drugi del bolj domač, bolj za naša ušesa in zdi se mi, da so nam tudi pevci dali v njem največ.

Prodana nevesta nam bo prijetna, pa če jo bomo še tolikokrat poslušali. Če pa poje v njej Kecala Vlado Korošec, potem jo bomo tudi vedno radi gledali, saj nas njegov zvonki bas in vedri ter pristni humor poživlja in navdušuje. Arije iz Prodane neveste pa nudijo tudi tenorju in sopranu možnosti za kar najlepše uveljavljenje in tako Gašperšičeva kot Brajnik sta jih v polni meri izkoristila posebno v krasnem duetu «Najina zvestoba...» Prelepa pa je bila tudi arija iz Evgenija Onjegina, ki jo je dovršeno zapel Korošec. Dr. Danilo Švara je pevce spremljal zelo občuteno.

Spontani aplavz poslušalcev naj bo našim sinočnjim gostom dokaz naše hvaležnosti, ki velja tudi Glasbeni Matici, za posredovanje tako kvalitetnih koncertov.

j. k.

—«»—

ZELO DOBRA PREDSTAVA V TEATRO NUOVO

Shakespeare: «Mnogo hrupa za nič»

Če povemo, da smo včeraj zvečer v Tržaškem stalnem gledališču videli zelo dobro predstavo Shakespearove komedije «Mnogo hrupa za nič», tedaj moramo takoj dostaviti pohvalo za režiserja, ki je bil tokrat znani Franco Enriquez. Dogajanje na odru je potekalo ves čas s tisto razgibanostjo, ki jo taka komedija nujno zahteva. Pri tem je bila režiserju v odlično pomoč scena Luzzatija; prehodi iz prizora v prizor so bili skrajšani na minimum.

Pod režiserjevim vodstvom so vsi igralci, tudi tisti z manjšimi vlogami, tako polno zaživeli, da skoraj ves čas nismo imeli občutka, da bi šlo za «boljše» ali «slabše» igralce. Enrica Corti je dala kot Beatrice dognano kreacijo in poleg nje so se posebno odlikovali Ottorino Guerrini (Benedetto), Lino Troisi (Claudio), Antonio Pierfederici (Don Pedro), Guido Verdiani (Leonato), Maria Grazia Francia (Ero), Lidia Braico (Orsola). Toda aplavz na odprti sceni so si zaslužili tudi nekateri epizodni igralci, kot n. pr. Michele Riccardini (Sanguinello). Prav pa je, da omenimo prav vse, saj je vsak pozitivno prispeval k celotnemu uspehu; nastopili so še: Piero de Santis, Giorgio Valletta, Dario Mazzoli, Carlo Bagno, Umberto Raho, Lino Savorani, Piero Olivero, Mario Verdani, Roberto Sardo, Dino Censky, Rina Centa, Luciana Passin in Lidia Lagonegro.

Zelo prijetna je bila glasba Maria Bugamellija.

V celoti torej dobra in ogleda vredna predstava.

rho

—«»—

Miklavževanje SNG

Slovensko narodno gledališče obvešča starše, da bo letos priredilo miklavževanje za svoje najmlajše obiskovalce, 5. decembra 1957 bo v dvorani na stadionu «Prvi maj» predstava vesele mladinske igre «Srebrna lilija», po predstavi pa bo Miklavž s pomočjo dobre vile, kraljične, Bonija in Lipeta obdaroval prisotne.

Darila bo sprejemal Miklavžev pooblaščenec od 1. decembra dalje vsak dan od 16.30 do 18.30 v prostorih SPZ, Ul. Roma 15-II. in 5. decembra od 13. ure dalje pri blagajni na stadionu.

—«»—

Prometne nesreče

Ko se je s fiatom 500 vozil po Ul. Giulia proti domu na Lonjerski cesti, se je 32-letni Lucijan Malalan zaletel ob avto, ki je stal ob pločniku. Ranjenega Malalana so odpeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer je ostal na kirurškem oddelku. Ozdravel bo v 7 ali 9 dneh.

Carmelo Varini z D'Annunziovega drevoreda pa je zaradi razrvane ceste padel z motornega kolesa, pri čemer si je zlomil stegnenico desne noge. Za okrevanje bo potreboval 90 dni.

Zaradi neprevidnosti Angela Cossija iz Ul. del Prato, ki se je s svojim «mivalinom» vozil v prepovedani smeri, je prišlo v Ul. Madonnina med njim in lambretistom Giovannijem Viginijem iz Ul. Scuole Nuove do karambola, ki se je zaključil s podcem lambretista. K sreči se je le malo poškodoval, tako da ni imel potrebe dolge zdravniške nege.

Komaj je neki mladenič pognal svojo lambreto izpred trgovske šole v Ul. R. Manna, je 14-letna Anamarija Pipan iz Vicolo Castagnetto, ki se je malo prej po izhodu iz šole vsedla na vozilo, odletela na tla, kjer je obležala. Dekle so nujno odpeljali v bolnišnico, kjer so si zdravniki po njenem sprejemu na kirurškem oddelku pridržali prognozo.

—«»—

Kjer se prepirata dva tretji... zgubo ima

44-letni Emilio Appolonio iz Ul. Vidali se je proti večeru zlasil v bolnišnico, kjer je pokazal zdravnikom oteklo oko s črnim robom. Appollonio je povedal, da je skušal pomiriti dva prepirljivca v gostilni v Ul. Crosada in da ga je eden od teh nepričakovano udaril po obrazu. Zdravniki so ga potolažili in ga nato odsiovili ter mu priporočili obkladke, s katerimi bodo črne lise prav gotovo v nekaj dneh izginile.

SNG v TRSTU

DANES, 23. t.m. ob 20.30 na Kontovelu
NICOLA MANZARI
Naši ljubi otroci
komedija v treh dejanjih

DANES, 23. t.m. ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.
JUTRI, 24. t. m. ob 15.30 v prosvetni dvorani «A. Sirk» v Sv. Križu
JUTRI, 24.t.m. ob 20. uri v prosvetni dvorani v Trebčah,
v ponedeljek 25. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v Škednju
Sto minut zabave
šaljivi nastopi, imitacije, parodije, chanconi — vmes popularni solospevi in dueti
Sodelujejo:
ZLATKO ZEJ, kot gost,
Elvira PIŠČANC,
Renato KODERMAC,
Danica TROBEC in
Modest SANCIN
Pri klavirju
NEVA VRABEC

V dvoranah zakurjeno
Prodaja vstopnic za predstavo, ki bo v dvorani na stadionu «Prvi maj» v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška 20 ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

GLEDALIŠČA

VERDI
Danes premiera novosti «Razgovori karmeličank» Francisa Poulenca.
V glavnih vlogah nastopijo: Nora De Rosa, Nivoletta Panni, Gianna Pederzini, Elda Ribetti, Luciana Serafini, Alfredo Kraus, Lorenzo Sabatucci in Renato Cesari. Dirigiral bo Oliviero De Fabritiis; zborovodja Adolfo Fanfani, režija Franco Enriquez.
Jutri ob 16. uri zadnja predstava Verdijeve opere «Trubadur».

TEATRO NUOVO
Danes ob 21. uri: Shakespeare: «Mnogo hrupa za nič».

LJUDSKA PROSVETA

Mladina prosvetnega drus.va Lonjer-Katinara uprizori v nedeljo 24. novembra t. l. ob 13. uri v prosvetni dvorani v Ricmanjih Petrovičevo vaško trodejanko «Poha». Vabimo na številno udeležbo.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 22. novembra 1957 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 7 oseb, poroke pa ni bilo nobene.
UMRLI SO: 75-letna Giuseppina Schiavon vd. Sfiligoj, 77-letna Orsola Geat vd. Montanari, 73-letni Antonio La Forgia, 71-letni Pietro Corsi, 82-letna Marija Turk por. De Rosa, 81-letni Antonio Beccari, 49-letna Giovanna Batista vd. Rabak.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN v novembru
Benussi, Ul. Cavana 11; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Picciola, Ul. Oriani 2; Pizzul-Cignola, Korzo 14; Ravasini, Trg Libertà 6; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Vernari, Trg Valmaura 10.

RADIO

SOBOTA, 23. novembra 1957

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Življenja in usode: «Daniele Bovet, letošnji Nobelov nagrajenec za medicino»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Lahke melodije, igra orkester Mantovani; 13.30 Priljubljene melodije raznih skladateljev; 14.00 Najlepši dunajski valčki; 14.45 Melodije iz novejših filmov; 15.00 Rimski - Korsakov: «Seherezada», simfonična suita op. 35; 15.45 Ženski vokalni kvartet; 16.00 O zdravstvu in higieni dela: «Psihologija dela»; 16.15 Pevci lahke glasbe; 16.35 Kavarniški koncert, igra orkester Pacchiori; 17.00 Vivaldi: Koncert v A-duru; 17.15 Plesna čajanka; 18.00 Oddaja za najmlajše: Sonja Pahor: «Janko in Stanko»; igrajo člani radijskega odra; nato Schubert: Simfonija št. 8 v h-molu; 18.52 Ameriški zbori; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Zbor Slovenske filharmonije; 21.00 Stanko Majcen-Jože Peterlin: «Sončni zaton», dramatizirana zgodba, igrajo člani radijskega odra; 21.45 Hačaturjan: Maškarada - suita za orkester; 22.00 Priljubljene melodije iz preteklih dni; 22.20 Dva orkestra gledališča Champs-Elysées; 22.40 Ansambel «Dixieland» Hank D'Amico; 23.00 Nokturni.

TRST I.

11.30 Komorna glasba; 12.10 Popevke; 17.45 Franz J. Haydn: «Posebneža», opera v 1 dej.; 21.00 «Dvakrat mešano», nagradni natečaj.

KOPER

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 16.30, 17.30, 19.15, 23.00.
Poročila v slovenščini: 7.30, 13.30, 15.00.

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 - 7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranji koledar; 13.40 Kmetijska univerza: «Pravilna priprava raznih škropiv»; 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30 Kulturna oddaja: «Po občnih zborih prosvetnih društev»; 14.40 Za vsakogar nekaj; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Pojejo Danica Filipič, Greta Ložar, Franc Koren, spremlja na harmoniko August Stanko; 15.40-17.00 Spored iz Ljubljane; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Glasbeni variété; 18.10 Igra pianist Robert Goldsand; 18.50 Pismo iz Fužine; 19.00 Ritmi na harmoniki; 19.30-22.15 Spored iz Ljubljane.

SLOVENIJA

327.1 m 202.1 m, 212.4 m

5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Lepe melodije — znani napevi; 8.35 Donski Kozaki pojo...; 9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — Lojze Jakopič: «Zvesti Cuja»; 9.30 Igra vam Barnabas Geczy s svojim zabavnim orkestrom; 10.10 Dopoldanski koncert; 11.15 Vesele, poskočne in okrogle; 12.00 Opoldanski operni koncert; 12.30 Kmečka univerza — Ing. Franc Cafnik: Organizacija odbora za gozdarstvo pri kmetijski zadrugi; 12.40 Vesele citre; 13.15 Zabavne melodije na tekočem traku; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Glasbene uganke; 17.30 Zabavni pele-mele; 18.00 Okno v svet; 18.15 Medjimurske, hrvaške in bosenske narodne pesmi; 18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori; 20.00 Veseli večer; 21.00 Melodije za prijeten konec tedna.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.30 Poročila; 21.00 Jugoslovanski nogomet; 21.10 «Mali antični svet»; 22.20 Kraljica in jaz.

KINO

Excelsior. 16.00: «Na svidenje, Rim», Mario Lanza, R. Rascel in Marisa Allasio.
Fenice. 16.00: «Vlak za Yumo», Glenn Ford, Van Heflin, Felicia Farr.
Nazionale. 15.30: «Crni škorpijon», R. Denning, Mara Corday, Carlo Rivas.
Supercinema. 16.00: «Tammy, divji cvet», D. Reynolds, Leslie Nielsen.
Filodrammatico. 16.00: «Polnoči v S. Franciscu», Tony Curtis, M. Pavan, G. Roland.
Grattacielo. 16.00: «Edina velika ljubezen», Kim Novak in J. Chandler. Izkaznice niso veljavne.
Arcobaleno. 15.30: «Zdravnik na sprehodu», Dirk Bogarde, Mariel Pavlow.
Astra Rojan. 16.00: «Maruzzella», M. Allasio, M. Serato.
Capitol. 16.00: «Vroči svinec», B. Lancaster, T. Curtis.
Cristallo. 14.30, 18.00, 21.30: «Gigant», James Dean, Elisabeth Taylor, Rock Hudson. Technicolor. Normalne cene.
Alabarda. 14.30, 18.00, 21.30: «Gigant», James Dean, Elisabeth Taylor, Rock Hudson. Technicolor. Normalne cene.
Aldebaran. 16.00: «Susanna tutta panna», Marisa Allasio.
Ariston. 16.00: «Moj sin Nerون», A. Sordi, V. De Sica in B. Bardot.
Armonia. 15.00: «Strahovlada štirih jezdecev», S. Mac Nally, P. Castle, R. Vaghn.
Aurora. 14.30: «Gospodov zakon» (Mož brez puške), G. Cooper.
Garibaldi. 16.30: «Rancherova žena», A. Ekberg, S. Hayden in A. Steel.
Ideale. 16.00: «Dvojica iz Texasa», William Holden, Glenn Ford, C. Trevor.
Impero. 16.00: «Krasno je biti mlad». Zabavni film.
Italia. 16.00: «Čarovnica», Marina Vlady, M. Rowet.
Moderno. 16.00: «Kubanski ponarejevalci», Errol Flynn, P. Armendariz, R. Rory, G. Scala.
San Marco. 16.00: «Toto, odnenaš ali nadaljuješ», Toto, M. Bongiorno, E. Campagnoli.
Savona. 16.00: «Kraljev norček», Danny Kaye, technicolor.
Viale. 16.00: «Vrata Kitajske», G. Barry, A. Dickinson.
Vittorio Veneto. 16.00: «Moj prijatelj Kelly», Van Johnson.
Belvedere. 15.30: «Colne v morje», J. Chandler in J. Adams.
Marconi. 16.00: «Gervaise», Maria Schell.
Massimo. 16.00: «Pustolovščina na Kitajskem», O'Brien, B. Sullivan, J. Brando.
Novo cine. 16.00: «Dolarji prihajajo», A. Sordi, N. Taranto.
Odeon. 16.00: «Nihče ne ostane sam», O. de Havilland in Robert Mitchum.
Skedenj. 18.00: «French Can Can», v barvah, Jean Gabin.
Radio. 16.00: «Lisbon», Ray Milland in Maureen O'Hara.
Secolo. 16.00: «Pustolovščina na dvoru», cinemascope.

MALI OGLASI

BENELLINO, čudovitj ciklomotor 49cc, kralj strmin, 78.000 lir. Ciklomotorji, LAHKI MOTORJI, priložnostni SKUTERJI. Preizkusi, informacije, Ul. Tesa 25, Trst.

Izpred porotnega sodišča

Dokaza o sramotenju zastave ni bilo obtoženka pa je bila vseeno obsojena

Sodišče je verjelo edini priči, ki slovenščine sploh ne zna in je obtoženo Petaroševo obsodilo na 8 mesecev zapora pogojno

Čudna so pota ... pravice. Posebno še ko gre za obtožbo sramotenja zastave, ker v tem primeru zadostuje (vsaj tako kaže) ena sama obtežilna pri

KAMEN SPOTIKE: PODRŽAVLJENA INDUSTRIJA IN TUJI KAPITAL

ODNOSI MED AVSTRIJSKIMI SOCIALISTI IN LJUDSKO STRANKO SE ZAOSTRUJEJO

Tudi paritetni komisiji za cene in mezde bi delodajalci hoteli odvzeti vlogo, za katero je bila ustvarjena - Demagoške «ljudske delnice»

Že prvi dnevi sedanje faze parlamentarne dejavnosti v Avstriji v zvezi z glasovanjem o novem proračunu so potisnili v ospredje «resna vprašanja notranje politike», kot jih označuje dunajski tisk. Gre predvsem za tri skupine vprašanj gospodarsko-političnega značaja, prevladuje pa vprašanje državnega sektorja v gospodarstvu, proti kateremu skuša avstrijska ljudska (demokrščanska) stranka vršiti nezmanjšani pritisk. To ni nič čudnega, ker pač zastopa prvenstveno interese zasebnega kapitala in zasebne industrije. Druga, prav tako važna skupina vprašanj se nanaša na investiranje tujega kapitala v avstrijsko industrijo. Tretja skupina pa se tiče zaostritve odnosov med sindikati in delodajalci v tako imenovani paritetni komisiji za cene in mezde.

Vprašanje podržavljene industrije je po podpisu avstrijske državne pogodbe postalo najvažnejše vprašanje v odnosih med ljudsko in socialistično stranko. Zaradi tega vprašanja je maja lani prišlo do prekinitve koalicije in do razpisa predčasnih volitev. Ker so volitve dale ljudski stranki nekolikšno prednost, je ta takoj po volitvah začela s prvimi ukrepi za vračanje podržavljene industrije in bank zasebnikom. Podržavljeno industrijo je izvzela iz uprave ministrstva za podržavljena podjetja, ki je bilo poverjeno socialistom, in izročila posebnemu vladnemu odboru, kateremu načeluje sam kancler. Drugi občutljiv udarec je bil v sklepu o ukinitvi posebnega sklada za investicije v podržavljenih podjetjih, to je sklada, ki se je ustvarjal iz dohodkov teh podjetij. Dobiček podržavljenih podjetij se sedaj steka v splošni proračun, kar ima za posledico, da so nadaljnje investicije na tem področju gospodarstva odvisne od večine parlamenta, to se pravi od večine, ki jo v parlamentu ima ljudska stranka.

Izkoriščajoč relativni uspeh na volitvah je ljudska stranka napravila še drug odločen korak k vračanju podržavljenih bank zasebnikom. Izdane so bile v ta namen tako imenovane «ljudske delnice» po 100 šilingov, ki so dostopne velikemu številu prebivalstva, po njih pa naj bi se — po zamisli ljudske stranke — večji del bogastva dežele prenesel v «ljudsko imovino». To operacijo so na veliko propagirali celo kot nekak začetek nove družbene ureditve, tako imenovanega «ljudskega kapitalizma». Ta zamisel, ki so jo naglo izvedli, pa ni nova, niti izvirna. Kljub temu pa je imela določen uspeh, pa čeprav je bil ta pretežno demagoškega značaja. Dejansko pa je to le indirektno vračanje podržavljene imovine zasebnikom, ker je jasno, da bodo te delnice prej ali slej iz rok «povprečnega državljana» prišle v roke «povprečnega» zasebnega kapitalista. V nobenem primeru pa «povprečni državljan» kot lastnik delnic ne bo mogel vplivati na upravljanje tovrstne akcije v smislu «ljudskega kapitalizma».

Avstrijska narodna banka predlaga, naj bi se v zvezi z novim proračunom ista operacija ponovila — to pot tudi s podržavljeno industrijo —, da bi se s tem ustvarila potrebna sredstva za investicije. V bistvu bi to bila nova faza neposredne borbe proti državnemu sektorju v gospodarstvu.

Glede investiranja tujega kapitala je avstrijska ljudska stranka predvsem proti monopolu podržavljenega podjetja «Uprave za mineralna olja in eksploatacije nafte», in vztraja na tem, da bi se v to industrijo angažirale tudi tuje družbe. Seveda so tuje družbe in predvsem «Shell» pripravljene v to avstrijsko industrijsko dejavnost vložiti znatna sredstva. Kar se pa tiče tiste klavzule v avstrijski državni pogodbi, s katero se je Avstrija obvezala, da bo petrolejske vrelce ohranila v svojem lastništvu, se v teh krogih poudarja, da se prepoved angažiranja tujega kapitala nanaša izključno na tiste vrelce in industrijske objekte, ki so po državni pogodbi prešli iz sovjetskih rok v last avstrijske države. Z novimi vrelci pa da avstrijska vlada ima pravico razpolagati kakor sama hoče.

Vzporedno z načrti avstrijske ljudske stranke, da se tok avstrijskega gospodarskega razvoja preusmeri in da se državni gospodarski sektor razbije, so tudi avstrijski delodajalci zaostrili odnose v paritetni komisiji za cene in mezde. Paritetna komisija je bila osnovana na iniciativo sindikatov in je imela namen preliminarnih sporazumov o vseh vprašanjih s področja cen in mezd. Iniciativa sindikatov je šla celo dalje: sindikati so skušali to komisijo spremeniti v nekakšno stalno ustanovo javnega ali vsaj poldržavnega značaja, v kateri bi se razpravljalo o vseh vprašanjih gospodarske politike in bi se lokrati dajala priporočila zainteresiranim strankam ter parlamentu za izdajanje ustreznih zakonov, oziroma ukrepov. Trgovinska in industrijska zbornica, kot predstavnika delodajalcev, vse te predloge sindikatov odklanjata ter celo zanikata kompetenco paritetne komisije v konkretnih primerih, ko gre za urejanje cen in mezd. Takšno stališče delodajalcev v sedanjih razmerah ogroža celo mir, ki je v Avstriji tako dolgo vladal. Generalni tajnik sindikatov Klenner je že napovedal, da sindikati ne bodo mogli dolgo časa jamčiti discipline svojih članov, v kolikor bodo delodajalci nadaljevali s to svojo trmasto prakso.

Socialisti, ki so že prej obtoževali ljudsko stranko, da skuša uvesti samovlado, se energično upirajo njeni politiki. Odpor socialistov je tem večji, ker so pri volitvah za predsednika republike zmagali in zato svojo letošnjo zmago tolmačijo kot element ravnotežja v odnosu na lansko zmago ljudske stranke na parlamentarnih volitvah. Odpor socialistov je zato lahko odločujoč. S potiskanjem državnega sektorja ob stran bi ne privedli le v nevarnost stabilni razvoj avstrijskega gospodarstva kot celote, ampak bi mogli spraviti celo v nevarnost delo okoli 150.000 delavcev. Dotok tujega kapitala v avstrijsko petrolejsko industrijo pa bi mogel spraviti Avstrijo celo v nevarnost gospodarske in politične odvisnosti od tujine. Podržavljenje industrije pa je imelo namen vprav to preprečiti.

Roberto Rossellini, ki se je ločil od svoje žene Ingrid Bergman, bi se hotel povsem udomačiti v Indiji. Tako se vsaj zdi, ko ga vidimo ob tipični indijski zanimivosti — krotenju kač

POMEN JESENSKO-ZIMSKE KOPI

Zakaj bomo v vinogradih že sedaj začeli kopati

Marsikje in še prav posebno pri nas se v kmetijstvu delajo napake, ki izhajajo iz nezadostnega znanja in iz nepoznavanja koristi, ki nam jih prinašajo razni agrotehnični ukrepi. Pogosto se nam to tudi ob vsej naši muji in trudu hudo maščuje. Ena takih napak je v tem, da naši vinogradniki ne izvršijo zimske kopi svojih vinogradov, ker se ne zavedajo koristi, ki nam jih zgodnje zimsko kopanje vinogradov prinaša. Posebno v naših krajih, kjer imamo po navadi dokaj sušna poletja, je zimska kop še bolj pomembna. Oglejmo si sedaj na kratko koristi, ki nam jih zimska kop da.

Z globokim oranjem ali kopanjem pripravljamo podzemeljskim organom trte — koreninam — ugodnejše pogoje za njihovo rast. Iz spodnjih plasti zemlje nosimo na površje tiste plasti, ki so bogate s hranilnimi snovmi. Hkrati jih izpostavljamo zraku in mrazu, ki jim spreminjata obliko in na ta način bogatimo zemljo s hranilnimi snovmi. Hkrati pa s tem pospešujemo dostop vode v globlje plasti, kjer ta tvori nekako rezervo, ki jo bo trta izkoristila poleti v času suše. S kopanjem izpostavljamo zimskemu mrazu tudi razne zajedavce, ki so se v njej skrili in katere bo mraz uničil. Seme raznih plevelov, ki je kljub pletju in negi vendarle ostalo v vinogradu, zakopljemo v globlje plasti, kjer zaradi prevelike vlage čez zimo segnije ali pa vsaj zaradi prevelike globine ne more več spomladi vzkliti. Praksa je sicer pokazala, da vinogradi, kjer je bila zimska kop pravočasno izvršena, odganjajo spomladi pozneje, zato pa so njihovi poganjki močnejši, grozdje lepše in s sladkorjem bogatejše: to se pravi, da grozdje popolneje dozori. Listje takih vinogradov jeseni pozneje odpade, kar omogoča večje kopičenje hranilnih snovi v steblu in rodnem lesu — mladikah — trt.

Brez dvoma pa spada gnojenje med najvažnejše agrotehnične ukrepe. S trgatvijo in obrezovanjem trt odnašamo iz vinograda ogromne količine hranljivih snovi, ki jih moramo zemlji vrniti oziroma nadomestiti, če hočemo imeti vsako leto bogato trgatev. S hlevskim gnojem vračamo zemlji le del teh snovi. Razen tega ji s hlevskim gnojem dodajamo humus. Dobra vinogradniška zemlja bi morala imeti do 4 odst. humusa. Humus namreč zadržuje vlago v zemlji, preprečuje izpiranje mineralnih snovi ter poživlja delovanje tistih bakterij v zemlji, ki so za rodovitnost zemlje zelo važne. Zal moramo ponovno poudariti, da naši vinogradniki nimajo dovolj gnoja na razpolago. O tem smo že pisali in bomo ponovno pisali. Za sedaj pa bi jim priporočali kombinirano gnojenje. Namesto 600 centov gnoja, ki bi zadoščali enemu hektaru za štiri leta, uporabimo prvo leto 150 centov, drugo leto pa vinograd pognojimo z umetnim gnojilom (90 kg dušičnih gnojil, 120 kg fosfata in 170 kg kalija). Ta gnojila raztresemo po vinogradu pred kopanjem, da jih s kopjo spravimo v zemljo. Toda to ne velja za dušik, ki ga potrosimo šele spomladi. Tako podkopana gnojila rastlina izkorišča že prvo leto, ker se že čez zimo spremenijo v obliko, ki je rastlini dostopna. S tem smo preprečili tudi njihovo izpiranje v nižje plasti zemlje, od koder jih rastlina ne more več izkoriščati.

Ves čas govorimo o zimski kopi. Toda vinograd začnemo kopati lahko tudi takoj po končani trgatvi, lahko pa kopljemo vinograd vse globlje v zimo, kot nam pač čas dopušča. Ponekod, kjer drugače ni mogoče, na primer pod latniki ali v tistih starih vinogradih, kjer je drugače nemogoče, opravimo zimski kop na roko. Drugače pa opravimo to z vprežno živino ali traktorjem. Kopanje z motiko je zelo drago, zato se danes skoraj povsod opušča, seveda, kjer je možna uporaba traktorja ali kjer to razmere dopuščajo. Seveda pa je za zimsko kop rli v tem primeru oranje s pomočjo vprežne živine ali traktorja potrebna večja razdalja med vrstami trt.

Preorana zemlja naj čez zimo ostane v brazdah, ker je tako najbolj izpostavljena mrazu in zraku. Globina oranja naj bo do 25 centimetrov. Morda bo kdo rekel, da se z oranjem ranijo razne površinske korenine trt, kar da trti škoduje. To pa ne drži. Sicer je res, da z oranjem potrgamo trti nekaj površinskih korenin, vendar to trti ne škoduje, ker vinogradnik itak že ve, da mora trti preprečevati, da bi imela preveč površinskih korenin, ker če se te korenine bohotijo, gre to na račun spodnjih korenin, na katere moramo paziti, da se močneje razvijejo, ker le te bodo v sušnih dneh našle vlago, ki je v površinskih plasteh zemlje ni.

Za konec bomo ponovno poudarili, da rodovitnost tal vzdržujemo in večamo z gnojenjem in z drugimi agrotehničnimi ukrepi. Pri tem ne smemo pozabiti na globoko zimsko kop, ker s tem popravljamo fizikalne in kemične lastnosti tal, ki naj bo glavna skrb vsakega vinogradnika in kmetovalca nasploh.

Gis

SINDIKALIST, KI JE POVEZAN Z GANGSTERSTVOM

Drzna kariera Jimmyja Hoffe «kralja» ameriških šoferjev

Banket ob 25-letnici dejavnosti sindikalnega voditelja, na katerem so najvišji predstavniki podjetij General Motors, Ford in Crysler

Ko smo pred kratkim pisali o umoru enega izmed voditeljev ameriškega gangsterstva, o umoru Alberta Anastasie, smo omenili tudi njegovega brata Tonyja in sindikat pristaniških delavcev. Tedaj smo le mimogrede omenili kolikšno zlo predstavlja gangsterstvo, ki se je vrinilo v vodstva nekaterih ameriških sindikalnih organizacij. Ta žalostni pojav v ameriškem sindikalnem gibanju je ameriškemu delavcu prinesel že mnogo zla, po nekaterih znakih sodeč pa bi mogli reči, da preti največji ameriški sindikalni organizaciji (AFL-CIO) zelo velika nevarnost, nevarnost razcepitve med tema dvema organizacijama, ki sta se združili le pred dobrima dvema letoma.

Nevarnost prihaja s strani voditelja sindikata šoferjev tovornih avtomobilov Jimmyja Hoffe, ki bi znal potegniti s seboj še kako drugo sindikalno federacijo. 5. decembra bo v Atlantic Cityju kongres ameriških sindikatov AFL-CIO in tu se bo to vprašanje postavilo na dnevni red.

Kdo je ta Jimmy Hoffa? To je predsednik sindikata tovornih šoferjev in kot sindikalist dokaj čudna osebnost. Zato ne bo odveč, če se pri njem ustavimo, ker nam njegov življenjepis more dati sliko o čudnih razmerah, ki vladajo v ameriških sindikatih. Jimmy Hoffa je star 44 let. Rodil se je v nekem majhnem mestecu osrednjih držav ZDA. Jimmyju je oče kmalu umrl, zato se je moral že mlad lotiti dela, ker je njegova mati, ki je bila perica, prav tako malo zaslužila. Jimmy pa se je kmalu naveličal podeželskega življenja in se z vso družino preselil v Detroit. In tu se začenja njegova nagla kariera. Z 18. letom je za nekaj centov na uro delal kot težak pri razkladanju tovornih avtomobilov. Tu je okusil naporno delo in se hkrati spoznal s šoferji tovornih avtomobilov. To ga je navedlo, da se je začel zanimati tudi za njihove razmere in se lotil borbe zanje. Bilo je to v dobi velike ameriške krize 1929. leta, to se pravi tedaj, ko je ameriško delavstvo doživljalo zelo hude čase. Stavke so bile na dnevnem redu in borba je bila ostra. Jimmy se je kmalu izkazal kot dober agitator in organizator. Že z 19. letom je organiziral prvo stavko in vodil borbo proti stavkokazom. Zaradi tega so ga aretirali in obsodili. Toda čudno je bilo pri tem, da je znal Jimmy od delodajalcev vedno izposlovati povišanje plač. S tem si je kmalu zagotovil zaupanje šoferjev, ki so ga izvolili za svojega voditelja. In že v Detroitu se je njegova pot naglo vzpenjala in ga privedla do položaja predsednika sindikata šoferjev za 12 osrednjih držav ZDA.

To je bil že velik položaj, do katerega je Jimmy prišel leta 1940. Če k temu dodamo, da se je Jimmy povzpel na tak položaj v Detroitu, to se pravi v domovini avtomobilske industrije, je to izreden položaj. Prišla pa je vmes vojna in s tem se je Jimmyjeva dejavnost prekinila. Toda le do konca vojne. Po končani vojni je Jimmy spet na mestu, a že 1946 ga dolžijo izsiljevanja, ker je od skupine trgovcev zahteval nagrado, da članom svojega sindikata ukaže, naj kupujejo le pri njih. Kmalu nato je bil Jimmy obsojen na tisoč dolarjev globe za podoben prestopek. Kljub temu njegov sloves raste in z njim njegov vpliv.

Vtem se pojavi na njegovi poti nevaren tekmec, Dave Beck, ki vodi sindikat šoferjev zapadnih držav ZDA. Jimmy pa se z Beckom poveže, da bi tako zrušil Tobina, predsednika vseh sindikatov šoferjev. Pri tem postane predsednik Beck, Hoffa pa ima proste roke pri organiziranju sindikatov v tistih državah ZDA, koder Beckov sindikat še ni imel prevladujočega položaja. To se je zgodilo do leta 1952.

Tedaj je bil Jimmy Hoffa že tako močan, da se mu nihče ni upal postaviti po robu. Vsi vedo, da uporablja sindikalna sredstva v svoje zasebne namene, vsi tudi vedo, da si je zgradil razkošno vilo, toda nihče si ne upa stvari spraviti na dan. Vzrok? Jimmy je ožji prijatelj znanega gangsterja Johnnyja Dia, ki je eden najbolj nevarnih «racketeerjev» vseh ZDA in z njegovo pomočjo si Jimmy osvoji vzhodni del ZDA. Stari sindikalni voditelj New Yorka Martin Lacey odleti, na njegovo mesto pa je postavljen Jimmyjev prijatelj John O'Rourke, ki postane tako predsednik sindikalne zveze za New York.

Kdo bi v teh razmerah še mogel pomisliti, da bi se dalo Jimmyja zmakniti s položaja. V ZDA ne najdejo tako pogumnega človeka. Ko Jimmy slavi 25-letnico svoje sindikalne dejavnosti, se v New Yorku priredi velikanska slovesnost z banketom, na katerega je povabljenih 2600 gostov, ki se obvežejo, da bodo dali «v dobrodelne namene» vsak po 100 dolarjev. Kako bi tudi ne, saj so med gosti tudi podpredsednik mogočne družbe General-Motors, podpredsednik družbe Ford, eden izmed vodstva družbe Crysler; to se pravi predstavniki delodajalcev in ne delavcev. In kdo bi se upal upreti Jimmy je mogočen, Jimmy je že nekak kralj. Kot takega ga cenijo industrijci, pred takim se delavci boje. Govorice o korupciji in o malverzacijah so na dnevnem redu, toda vse ostane le pri govoricah. Aretirajo ga sicer pod obtožbo podkupovanja. Toda v poroti so štirje belci in osem črncev, med pričami pa bivši svetovni prvak težke kategorije Joe Louis, ki je bil nekak bog v črnskem Harlemu. Ko državni tožilec Cheasty rjove proti Hoffi, se ta obrne proti porotnikom in jim da znak, da če ga bodo priznali za krivega, bodo usmrčeni. In sodišče je Jimmyja oprostilo.

To je eden izmed dokazov, s takšnimi metodami dela. Jimmy Hoffa je drzen in brez vesti, demagog, hkrati zelo spreten sindikalist. Ker so zaradi nekih malverzacij spravili Becka ob stran, je Jimmy Hoffa prevzel njegovo mesto. Danes z vso svojo drznostjo izziva močno organizacijo AFL-CIO. Vodstvo te organizacije je hotelo sindikat šoferjev tovornikov očistiti. Trenutno so stvar odložili. Kaj bo rekel kongres, še ni znano. Ko je senatna komisija izvedla preiskavo v zvezi s temi škandali, je predsednik AFL-CIO George Meany izjavil: «*Mislili smo, da porazne razmere v naših sindikatih poznamo, toda poznali smo le stoti del dejanskega stanja. Nismo vedeli na primer, da obstajajo sindikati, v katerih je kriminalnost eden izmed nujnih rekvizitov za visok položaj ...*»

Vse to nakazuje buren kongres in mnogi z nestrpnostjo čakajo 5. decembra.

ŠTIRJE VESELI gledališki obiski

Namesto tarnanja o pomanjkanju humorja med Slovenci, namesto mrmranja o «preglobokem» in «previsokem» repertoarju SNG, vas tokrat vljudno vabimo na 100 minut zabave in smeha! V soboto, nedeljo in ponedeljek, 23., 24. in 25. t. m. bomo imeli v svoji sredi popularnega gosta, komika Zlatka Zeja iz Maribora — ali pravilneje: iz Rojana v Trstu. Med njegovimi znano dovršenimi nastopi pa bodo peli solospeve in duete naši znani domači pevci: Elvira Piščančeva, po domače «Planinska roža», njen postavni «ženin» Renato Kodermac in Danica Trobčeva, ki v duetu z Elviro ne bo tretja. Urejeval, pojasnjeval in sploh «red delal» pa bo Modest Sančin, za vse, ki ga ne poznajo, le «Šjor Žeža».

Na tem mestu bi sedaj morala biti natisnjena fotografija našega gosta Zlatka, toda z žalostjo moramo priznati, da smo fotografijo simpatičnega komika založili in je do izida lista nismo mogli najti. Roko na srce. Priznali smo, zato upravičeno upamo, da nam bo občinstvo vsaj na vol odpustilo. Drugo polovico pa naj ovrosti — Zlatko Zej ... Na tihem pa upamo, da bo zaradi tega še več ljudi obiskalo našo prireditev — že iz radovednosti, kakšen je! Sicer pa vam ga predstavljamo z odlomki iz njegovega življenjepisa, ki nam ga je poslal «za reklamo» na našo prošnjo. Torej:

«Podatki o moji veličini: *Jaz sem se tudi rodil, kakor veš. Sicer me nihče ni vprašal za to, in so to naredili res za mojim hrbtom. Pri rojstvu sem imel mamo. Pozneje sem izvedel, da je v to zapleten tudi oče. Ena stvar na se mi je vendarle posrečila, namreč: da sem bil rojen prav na svoj rojstni dan, to je 7. VI. 1908 in še v Trstu povrhu. Vsak bi mislil, da sem rojen v znamenju strelca, ker vedno zadenem — če gre za kozla. Teh sem že nekaj ustrelil in upam postati častni član lovske družine.*

Sem velika osebnost, saj merim nič manj kot 180 cm v višino in prav toliko navzdol. Trenutno sem učitelj risanja na gimnaziji v Mariboru. Ukvarjam se tudi s slikarstvom in sem tako rekoč umetnik, ali bolj natančno: upodabljajoči umetnik. Glavni moj poklic je torej, da trošim barve in kvarim platno in papir. Naslikal sem že precej in tudi ljudem sem svoje zmazke že javno pokazal na treh samostojnih razstavah, ki so sicer uspele, če že drugače ne, vsaj v tem, da sem po vsaki razstavi povečal svoj minus v blagajni. Imam sicer samo ročno blagajno, a kar se tiče računc, ga imam v banki, kamor nosim mesečno precejšnjo vsoto, da jo hranijo — seveda banka jo hrani zase... Ženo sem našel na Krasu in se kar dobro razumeva. Prej sem jaz vedno molčal, zdaj pa kar ona govori in jaz poslušam.»

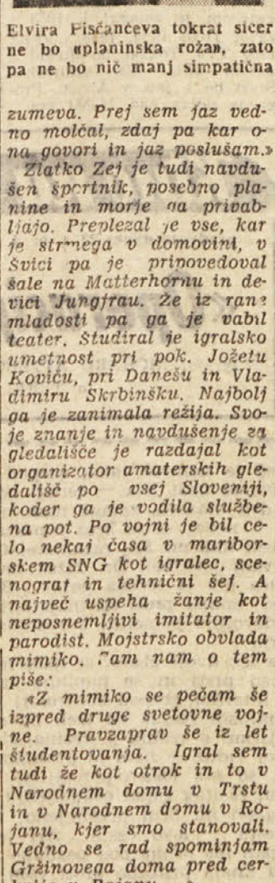

Elvira Piščančeva tokrat sicer ne bo «planinska roža», zato pa ne bo nič manj simpatična

Zlatko Zej je tudi navdušen športnik, posebno planine in morje ga privabljajo. Preplezal je vse, kar je strmega v domovini, v Švici pa je pripovedoval šale na Matterhornu in devici Jungfrau. Že iz rane mladosti pa ga je vabil teater. Študiral je igralsko umetnost pri pok. Jožetu Koviču, pri Danešu in Vladimiru Skrbinšku. Najbolj ga je zanimala režija. Svoje znanje in navdušenje za gledališče je razdajal kot organizator amaterskih gledališč po vsej Sloveniji, koder ga je vodila službena pot. Po vojni je bil celo nekaj časa v mariborskem SNG kot igralec, scenograf in tehnični šef. A največ uspeha žanje kot neposnemljivi imitator in parodist. Mojstrsko obvlada mimiko. Sam nam o tem piše:

«Z mimiko se pečam še izpred druge svetovne vojne. Pravzaprav še iz let študentovanja. Igral sem tudi že kot otrok in to v Narodnem domu v Trstu in v Narodnem domu v Rojanu, kjer smo stanovali. Vedno se rad spominjam Gržinovega doma pred cerkvijo v Rojanu ...»

Z veselo skupino Radio-Ljubljana je oblezel vso Slovenijo. Nastopal je že med koroškimi Slovenci v Celovcu in v Podjunski dolini. Letos pa je razveseljeval izseljence-rudarje na Holandskem, v Nemčiji in v Franciji.

V Trstu bo tokrat prvič javno nastopal. Upamo, da ne bo zadnjič. Zato v soboto na «stadion», v nedeljo v Križ in Trebče, v ponedeljek pa v Skedenj!

—pr

Laponci vsako leto po dvakrat zberejo skupaj vse svoje črede severnih jelenov, da bi jih zaznamovali. Prvič jih zberejo v začetku maja, drugič pa tik pred zimo, ko jih naženejo vse v velike staje, kjer jih preštevajo. V posameznih stajah se zbere tudi do 20 tisoč severnih jelenov. Na sliki vidimo pravo reko teh sicer zelo skromnih in pohlevnih živali, ki pa znajo biti tudi zelo trmaste, kot to kaže severni jelen v prvi vrsti, ki se upira mladi Laponki

FOTOGRAFSKI KOTIČEK

Mikrofotografija in makrofotografija

Ko smo govorili v zadnjem članku o reproduciranju, smo omenili, da je le pičlo število tistih diletantov, ki se ukvarjajo z reprodukcijo, a kakor bele muhe so tisti fotoamaterji, ki se ukvarjajo z mikrofotografijo, kajti prvi pogoj za mikrofotografijo je mikroskop. S to vrsto fotografije se danes ne bomo pečali, ker si diletant, ki se misli posvetiti tej panogi, lahko nabavi posebno knjigo, ki ga vpelje v to zanimivo delo, pač pa bomo govorili o makrofotografiji, ki se je lahko loti vsak fotoamater.

Makrofotografija pravimo taki fotografiji, ki jo uporabljamo za omejeno povečanje nekega predmeta, kakor so na pr žuželke, znamke, denar in drugo. Dva- do petkratno povečanje diagonale popolnoma zadostuje; tak negativ pa lahko poljubno povečamo pri pozitivnem delu, tako da pridemo z vso lahkoto do desetkratnega ali celo dvajsetkratnega povečanja.

Težkoče, ki jih sreča fotoamater pri reproduciranju, ko gre navadno za zmanjšanje predmeta ali največ za reprodukcijo v naravni velikosti, se pri tem novem delu še povečajo, kajti če rabimo za naravno velikost dvakratno raztegnitev meha, bomo rabili še večjo raztegnitev, ko se bomo lotili večjega povečanja. Če imamo na razpolago aparat z dvojno raztegnitvijo meha, si lahko pomagamo s pozitivnimi lečami, ki jih nataknemo na objektiv, da tako skrčimo žarišče na polovico ali celo pod njo. V takem primeru predstavlja meh štirikratno in tudi večkratno raztegnitev, kar nam omogoča dva- do trikratno povečanje objekta.

Za makrofotografijo pride v poštev samo negativni material z drobnim zrnom, to je tisti material, ki je malo občutljiv. Kdor uporablja pri tem delu plošče, si lahko nabavi take, ki so kar trideset-krat manj občutljive, kakor tisti negativni material, ki ga uporablja pri snemanju ob dnevni svetlobi, ko gre za osvetlitve, ki zahtevajo celo tisočinko sekunde.

Za mikrofotografijo se uporablja navadno električna luč, ki je lahko šibka in je vsak tresljaj aparata izključen, ker je ta postavljen na trdno in mirno podlago. Osvetlitev je mogoča tudi iz največje bližine, ker je skoraj vedno objekt majhen in je lahko postavljena svetilka v njegovo neposredno bližino, s čimer je izključena nevarnost, da ne bi bil predmet enakomerno razsvetljen.

Mikrofotografija zahteva natančno nastavitev in je zaradi tega potrebno močno zasenčenje objektiva. Navadno se uporablja odprtina F 22.

Če gre za mikrografijo črteža, mora biti negativ trdo razvit, ko pa imamo opravka z mehko ali celo barvano sliko, moramo uporabljati razvijalec, ki dela bolj mehko.

Pri mikrofotografiji kolikor pri makrofotografiji so zelo važni filtri, ki otemnijo tisto barvo, katero želimo na sliki, da je temnejša od drugih. Filtri, ki jih nastavljamo na objektiv, morajo biti v vsakem pogledu brezhibni, a taki filtri so precej dragi. Pri tem novem delu pa nam ni treba takih filtrov, ker si lahko pomagamo z navadnimi filtri, ki jih postavimo med objekt in luč. Pripravimo si jih lahko sami z nerazsvetljenimi ploščami, ki jih dobro fiksiramo in jih nato dobro speremo. Mokro ali suho ploščo položimo v raztopino anilinske barve in jo po dognani moči barve čisto na kratko splaknemo.

Za otemnitev ene ali druge barve potrebujemo vedno filter, ki predstavlja komplementarno barvo prve. Tako otemnimo rumeno barvo z modrim filtrom, modro pa z rumenim; zeleno barvo z rdečim filtrom, rdečo pa z zelenim filtrom, vijoličasto barvo z oranžnim filtrom in oranžno z vijoličastim filtrom. Seveda ne pridejo filtri v poštev pri vsakem posnetku, potrebni pa so, ko gre za poudarek risbe, katere barva se izgublja v drugih.

Do posebne veljave pridejo z makrofotografijo žuželke, ki se pri ponovnem povečanju negativa zde kot pravi velikani. Samo pomislimo, kakšna bi se zdela slika človeka, ki bi ga povečali na 15 ali celo 20 metrov. Slike žuželk, posebno če so posnete pri svojem vsakdanjem delu, nudijo diletantu možnost takih povečanj, ki najdejo ne samo prostor na fotografskih razstavah, ampak so tudi resni konkurenti za razpisane nagrade.

R. P.

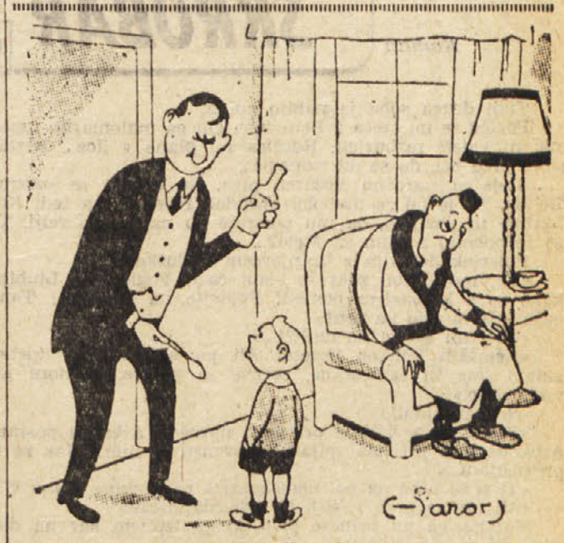

— *Janezek, zakaj naj bi ti ribje olje moral dati vprav dedek?*

— *Zato, no, zato, ker se mu roka trese ...*

Goriško-beneški dnevnik

Danes razprava o pokrajinskem proračunu za leto 1958

Skoraj eno milijardo lir znašajo dolgovi pokrajine od leta 1949 dalje

Krajevne ustanove bi se lahko izmotale iz sedanjega položaja s spremembo zakona o krajevnih financah

Danes popoldne bodo na seji pokrajinskega sveta razpravljali o proračunu za leto 1958. Že lanski obračun se je zaključil s primanjkljajem v znesku 178 milijonov lir, letošnji pa po dosedanjih predvidevanjih ne more biti nič boljši, čeprav se je pokrajinska uprava v svojem delovanju omejila na najnujnejše stvari. Od svojega nastanka, to je od leta 1949 do leta 1956, so se pokrajinski obračuni vedno zaključili z deficitom, zato si je v tem času pokrajina nakopala dolg v višni 781 milijonov lir. Če k temu dodamo še primanjkljaj v znesku 349 milijonov za leti 1957 in 1958, tedaj bo imela pokrajina kmalu okoli eno milijardo lir dolga.

Pokrajinski predstavniki se že dolgo let trudijo, da bi pri pristojnih oblasteh dosegli razumevanje za naše potrebe in da bi imeli na razpolago zadosti finančnih sredstev. Nekaj časa so gojili upanje, da se bo z letom 1956 položaj spremenil, ker je bil sprejet zakon št. 495 v prid uravnovešenja pokrajinskih in občinskih proračunov. Vendar je notranje ministrstvo po prefekturah sporočilo krajevnim ustanovam, da iz tega zakona ne bo nič in da bodo morale deficitarne krajevne ustanove najeti navadna posojila za kritje svojega primanjkljaja.

Izhod iz tega stanja so predstavniki krajevnih ustanov pokazali na raznih shodih, ko so zagovarjali potrebo po spremembi zakona o krajevnih financah. Temu ukrepu so naklonjeni vladni predstavniki, ki so priznali, da je treba vprašanje rešiti, toda s tem se stanje še ni spremenilo.

Letošnji proračunski primanjkljaj je nekoliko manjši od lanskega in znaša 171 milijonov lir. Primanjkljaj je manjši, čeprav je dala pokrajina 60 milijonov lir letno za odplačevanje dolga.

Proračun predvideva za javna dela 23 milijonov lir, od katerih bodo potrošili 1.500.000 lir za popravilo asfaltirane ceste iz Ronk do Selc. Za socialno pomoč in za socialne namene nameravajo potrošiti 191 milijonov lir, kar je šest milijonov več kot leta 1957.

Med dohodki so se izredno povečali dodatni davki na zemljišča. Medtem ko so lani prejeli zanje 49 milijonov, se bo letos dohodek povečal za 9 milijonov lir. Višje oblasti so namreč določile da se dodatni davek na zemljišča poveča za 250 odst., dodatni davek na zemljiške dohodke pa 300 odst. S pokrajinskim dodatnim davkom na zemljišča bodo prejeli nekaj nad 23 milijonov lir, z davkom na zemljišče dohodke pa 6,500.000 lir.

—«»—

Okrasitev izložb za Andrejev semenj

Ob priliki Andrejevega semnja sta goriški ENAL in Zveza trgovcev organizirala tekmovanje goriških trgovcev, ki bo trajalo od 30. novembra do vključno 2. decembra. Goriški trgovci so vabljeni, da navedene tri dni olepšajo svoje izložbe in jih okrasijo tako, da bodo odražale funkcijo, ki jo ima naše mesto v izmenjavi trgovskih produktov s kmečkimi pridelki. Vsak trgovec lahko sodeluje v tekmovanju z eno ali več izložbami, vendar mora svoje sodelovanje prijaviti do 26. novembra do 18. ure na sedežu ENAL na Korzu Italia 6. Nagrade, tri zlate značke z diplomo bodo razdeljene med tri kategorije trgovcev (konfekcija, prehrambeni artikli in ostali predmeti) in jih bodo podelili med nagrajence v ponedeljek 2. decembra na sedežu Zveze trgovcev.

—«»—

Nerazumljiva aretacija naše sotrudnice

Včeraj zjutraj so prišli v stanovanje naše stalne goriške sotrudnice Dorice Makuc štirje karabinjerji v civilu. Dva sta jo brez kakršnih koli pojasnil odpeljala na karabinjersko poveljstvo, medtem ko sta ostala dva pokazala nalog sodišča, da izvedeta hišno preiskavo. Mati naše sotrudnice je karabinjerja vprašala, kaj iščeta, nakar sta odgovorila da iščeta kokain in opij. Ko sta stanovanje prebrskala do konca, sta odnesla kup pisem in zapisnikov goriške mladinske organizacije.

Ker se naša sotrudnica do večera ni vrnila, se je mati odpravila na karabinjersko postajo, da bi zvedela o usodi svoje hčerke. Tam so ji dejali, «naj bo mirna», češ da se «bo hčerka kmalu vrnila, v nasprotnem primeru pa jo bodo obvestili». Dejstvo je, da se do danes ob 2. ponoči še ni vrnila.

Menimo, da je nedopustno, da se nekdo meni nič tebi nič odvede, posebno še z izgovorom, da se išče kokain ali opij. Ne moremo namreč razumeti, kako naj bi bili zapisniki mladinske organizacije v zvezi z opijem, razen če morda goriški karabinjerji mislijo, da se mladinska organizacija ukvarja s tihotapstvom. Vsekakor je nujno, da karabinjersko poveljstvo nemudoma pojasni, zakaj so našo sotrudnico priprli ali aretirali.

—«»—

Sestanek PSI jutri v Gradiški

Pokrajinsko tajništvo PSI sporoča, da bo imela stranka jutri ob 9. uri v Gradiški sestanek, na katerem se bodo pogovorili o razdeljevanju izkaznic za leto 1958. Na ta sestanek se vabijo vsi pripadniki PSI, ki so na vodilnih položajih, v notranjih komisijah tovarn itd. Razdeljevanje izkaznic bo nudilo stranki možnost, da se okrepi in da se bolje pripravi na politične volitve.

—«»—

IZ DOBERDOBA

Otroci posadili okoli sto drevesc

Kot po vsej državi so tudi v Doberdobu dostojno proslavili praznik drevja. Učenci so za šolskim poslopjem posadili okoli sto dreves. Ob tej priliki je bila tudi majhna slovesnost, kateri sta prisostvovala občinska odbornika Jože Pahor in Josip Ferletič, predstavniki orožnikov in gozdne uprave. Ob tej priliki sta učiteljici obeh šol govorili o pomenu praznika.

—«»—

Nov sporazum za dobavo vode Gorici

Iz Rima poročajo:

Na včerajšnji vladni seji so na predlog zunanjega ministra odobrili načrt odloka, s katerim bo stopil v veljavo nov sporazum za dobavo vode občini Gorici, ki je bil sklenjen 18. julija t. l. Ta sporazum nadomešča starega, ki je potekel 18. junija letos.

—«»—

Popolna oprostitev mladeniča iz Doberdoba

Pred pretorjem v Tržiču so sodili 25-letnemu Mariu Bastianiju iz Doberdoba, ki so ga svoj čas skupno z 12 mladinci obsodili na plačilo globe 4.000 lir, češ da se ni pobrigal za nabavo dovoljenja kvesture za organizacijo letošnjega pustnega plesa. Na prizivni razpravi je sodnik upošteval razloge obrambe in ga popolnoma oprostil, ker sploh ni vedel za organizacijo plesa.

Po podatkih trgovinske zbornice

V drugi polovici oktobra 344 menic v protestu

Samo v Gorici je šlo v protest 115 menic za 3,2 milijone lir

V drugi polovici oktobra je šlo po podatkih trgovinske zbornice v protest na področju naše pokrajine kar 344 menic, kar predstavlja izredno veliko število, obenem pa tudi dokaz, da je gospodarski položaj našega mesta vse prej kot rožnat.

Pred vsemi kraji prednjači Gorica s 115 menničnimi protesti v vrednosti 3.282.000 lir, na drugem mestu je Tržič s 97 menničnimi protesti za 1,999.000 lir. Ostale občine v pokrajini pa imajo: občina Capriva 3 menice v protestu za 54.000 lir, Krmin 16 za 441.000 lir, Doberdob 2 za 11.000, Dolenje eno za 5.000, Farra 2 za 21.000, Fogliano 1 za 10.000, Gradiška 26 za 41.000, Gradež 18 za 370.000, Marjan eno za 10.000, Moša 1 za 2.500, Romans 8 za 416.000, Ronke 14 za 189.000, Zagraj 7 za 171.500, Škocjan 18 za 255 tisoč, Št. Lovrenc 2 za 13.000, San Pier 2 za 4.600, Staranean 6 za 759.500, Turjak 3 za 40.000 in Villesse 1 za 100.000 lir.

—«»—

SNG iz Trsta gostuje jutri, 24. nov. ob 15. in 18. uri v Prosvetni dvorani v GORICI s pravljično igro v šestih slikah

Srebrna lilija

(za otroke in odrasle)

Spisal Hans Fitz

Režija: Jožko Lukeš

Namesto Tee Starčeve bo v vlogi kraljične nastopala Mira Sardočeva.

Zakon o prosti coni ponovno pred senatom

Predlog zakonskega osnutka za podaljšanje zakona o prosti coni, ki ga je že sprejela senatna finančna komisija, je bil te dni ponovno poslan njenim članom v odobritev, ker je bil med diskusijo v komisiji poslanske zbornice delno spremenjen.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včerajšnja močna slana ni bila znak nadaljnjega ohlajanja, ampak znanilec spremembe vremena, tako vsaj trdijo ljudje, ki se spoznajo na vreme. Včerajšnja temperatura ob 13. uri je znašala 11 stopinj, ob 7. pa 1,8 stopinje nad ničlo. Prav na vrhu Mrzelca je zapadlo nekaj snega, ki je pobelil drevje in nič drugega. Kdo ve, če nam nebo ne bo v kratkem poslalo «merice belega» tudi v dolino?

—«»—

Natečaj za zboljšanje kmetijstva

Misliti je treba tudi na šibkejše kmete

Kmetijski inšpektorat je pred časom razpisal natečaj za zboljšanje hlevov, gnojišč itd. ter namenili za najboljša dela denarne nagrade. Ker taki natečaji v glavnem omogočajo sodelovanje in zmago na natečajih premožnejšim kmetovalcem, je med kmetovalci dobordobske občine prevladalo mnenje, da bi moral inspektor uporabiti zakon, ki je bil menda sprejet leta 1948 in po katerem so se izplačevale nagrade vsem tistim kmetovalcem, ki so nasadili nove trte, izboljšali pašnike, skratka, ki so se potrudili, da so svojo kmetijo čimbolje uredili in tako pridelali čimveč za trg in za sebe.

Doberdobski kmetovalci bi želeli, da bi se ta sistem za dvig kmetijstva še uporabil, če bi bilo mogoče.

—«»—

Motociklist podrl kolesarko

Včeraj ob 20. se je 21-letni motociklist Luigi Magnani iz Ul. Diaz 7 v Gorici zaletel v 15-letno Franco Forcisi iz Ul. S. Antonio 6, ki se je peljala s kolesom. Medtem ko so motociklista odpeljali v bolnišnico «S. Giusto», kjer so mu obvezali nekaj manjših ran, so Forcisijevo odpeljali v bolnišnico «Brigata Pavia», kjer so ji obvezali globoko rano na levi strani čela. Do nesreče je verjetno prišlo zaradi tega, ker Franca ni imela prižgane lučke na kolesu.

—«»—

Preglasni motociklisti

Zaradi prevelikega ropota so bili inšpektoratu za motorizacijo naznanjeni sledeči motociklisti: Marij Božič iz Doberdoba, Domenico Tavian iz Trevisa in Josip Cotič z Vrha, Bruno Piccoli iz Gorice pa je bil opozorjen, ker ni vknjižil motocikla. Za en mesec so odvzeli obrtnico za prikolico Giustinu Kusterlu in obrtnico za tovornik Francescu Troianu iz Zagraja.

—«»—

Neprijetne posledice starčevega padca

Zelo neprijetne posledice je 74-letnemu Camillu Ingrau s Korza Italia 50 povzročil padec na pločniku pred barom De Nicolo. Iz ust so mu padli umetni zobje, ki jih je imel v zgornji in spodnji čeljusti. Poškodoval se je tudi po glavi. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mnenja, da bo ozdravel v enem tednu.

—«»—

Divji prašiči v Benečiji

Že nekaj časa se ni govorilo o divjih prašičih v Benečiji. Celo lovci so popolnoma pozabili nanje. Mraz in pomanjkanje hrane pa sta jih zopet prisilila, da so se približali človeškim bivališčem da bi se nakrmili. Pred dnevi so opazili njihove sledove v neposredni bližini Ažle pri Špetru Slovenov. Lovci bodo zopet imeli priliko, da preiskusijo svojo srečo in da jih odstranijo, ker delajo veliko škodo kmetijstvu.

—«»—

Lastniki javnih lokalov odpovedali naročnino na TV

Zvezi trgovcev so številni lastniki javnih lokalov sporočili odločitev, da namerava jo odpovedati naročnino za TV v skladu s stališčem, ki ga je njihova organizacija v vsedržavnem merilu zavzela zaradi odločitve notranjega ministrstva. Akcija teži k temu, da ministrstvo prekliče svoje odredbe.

—«»—

— KINO —

CORSO. 16.30: «Hollywood ali smrt», D. Martin, Y. Levis, v technicolorju in v vistavisionu.

VERDI. 17.00: «Kralj v New Yorku», C. Chaplin, D. Adams.

VITTORIA. 17.00: «Daljna obzorja», A. Ladd, V. Mayo, v cinemascopu.

CENTRALE. 17.00: «El Alamein» (Slavna puščava), Fausto Tozzi in Rossana Rory.

MODERNO. 17.00: «Tihotapstvo v Tangerju».

Železniški vozni red na progi Gorica-Trst in Gorica-Videm

Odhodi vlakov proti Trstu: 0,15,5.56, 6.53, 7.40, 8.11, 8.38, 10.54, 14.00, 15.50, 16.51 (brzi), 18.43, 20.17, 21.19.

Odhodi vlakov proti Vidmu: 4.50, 6.34, 7.56, 9.05 (brzi), 9.35, 10.55, 13.03, 13.45, 15.34, 17.32, 19.00, 20.04, 21.32, 22.56.

Prihodi vlakov iz Trsta: 4.49, 6.32, 9.04 (brzi), 9.33, 10.51, 13.02, 15.33, 17.31, 18.58, 20.02, 21.31, 22.54.

Prihodi vlakov iz Vidma: 0.14, 5.54, 6.51, 7.38, 8.09, 8.37, 10.52, 13.58, 15.49, 16.50 (brzi), 18.42, 20.16, 21.17.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Villa San Giorgio, Korzo Italia 106, tel. 31-35

Športni dnevnik

Pred jutrišnjo nogometno nedeljo

Glavne tekme A lige v vzdušju Belfasta

Triestina-Taranto in Venezia-Como važna derbyja v B ligi

12. kolo italijanskega nogometnega prvenstva je zadnje pred zelo važnim nastopom italijanske reprezentance v Belfastu proti Severni Irski v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo. Razumljivo je, da je zaradi tega glavna pozornost posvečena bolj posameznim igralcem, ki pridejo v poštev za sestavo reprezentance, kot pa temu ali onemu srečanju, čeprav je na programu mnogo zanimivih in tudi pomembnih za nadaljnji potek prvenstva.

Iz prvega vidika je brez dvoma najvažnejše srečanje med Fiorentino in Interjem v Florenci. Fiorentina bo dala v reprezentanco najmanj 5 svojih igralcev. Na zadnjem treningu proti Charltonu niso vsi zadovoljili, predvsem pa ne Montuori in Prini, vratar Sarti pa je bil že prej izločen iz kombinacije. Jutri bi morala pasti v glavnem odločitev za Montuorija, zato je verjetno, da se bo mali «oriundo» tokrat potrudil, čeprav je izven forme. Pa tudi ostali kandidati se bodo morali potruditi, ker mesto v reprezentanci ni nikomur brezpogojno zagotovljeno, pa naj si bo to Cervato, Chiappella, Segato ali pa Gratton. V ostalem pa Fiorentina tudi ne bi smela imeti po logičnih predvidevanjih posebno težke naloge proti Interju, ki je po nekaj porazih zaplaval v precej globoke vode. Njegovi igralci so izven forme z edino izjemo Bernardina, ki je poleg Ferraria edini kandidat za srednjega krilca.

Drugo pomembno srečanje bo v Torinu med Juventusom in Napolijem. Corradi, Ferrario, Boniperti in Nicole bodo igrali za prestiž, skupno z ostalimi pa na zmago, ker se zavedajo, da Fiorentina nevarno pritiska za njihovim hrbtom. Izgledi Napolija seveda spričo tega niso veliki, kljub Bugattiju v vratih tembolj, ker je neapeljska enajstorica zašla v stagnacijo.

Naslednja dva — skoraj zanesljiva potnika za Belfast, sta v Milanovih vrstah: Bean in Schiaffino. Oba, posebno prvi, sta v odlični formi, kar pa za zmago nad Bologno seveda ne bo zadostovalo. Bologna se popravlja iz tekme v tekmo in ni vrag, da se bo enkrat rešila smole ki jo spremlja že od prvega kola.

Galerija reprezentantov je s tem izčrpana, v kolikor se ne bi dr. Foni v zadnjem trenutku odločil za kakšno nepredvideno spremembo. Ni pa izčrpana galerija važnih srečanj, med katera sodi brez dvoma srečanje med Atalanto in Torinom v Bergamu. Oba nasprotnika sta namreč krvavo potrebna točk in če ima Atalanta prednost domačega igrišča, pa ima Torino toliko bolj solidno moštvo. Nič manj zanimiva ne bo tekma med Sampdorio in Lazijem v Bologni ter med Padovo in Alessandrio v Padovi, v ostalih treh pa so predvidene zmage Rome nad Lanerossijem, Spala nad Verono in Udinese nad Genoo.

V B ligi bomo prisostvovali redbiju vodečih. V Benetkah se bosta pomerila domača Venezia in Como, v Trstu pa Triestina in Taranto. Neposrednega vpliva na lestvico ti dve tekmi, pa naj se seključita s kakršnim koli rezultatom, ne boste imeli, toliko večja pa bodo zato posredne posledice, česar se dobro zaveda predvsem Triestina, ki še vedno računa na povratek v A ligo. Bolj kot prva, bo zato važna tekma v Trstu. Triestina bo morala seveda igrati na zmago in zdi se, da so ji nepredvidene okoliščine prišle nasproti. Dejstvo je namreč da bo moral Taranto nastopiti v Trstu brez večjega števila svojih standartnih igralcev, tako, da bi tudi odsotnost treh stebrov Triestine — Bellonija, Vargliena in Olivierija — ne smela biti tako občutna, kot bi sicer lahko bila. Vendar pa se Triestina na to ne bo smela preveč zanašati in če bo hotela zmagati, bo moral vsak njen igralec dati od sebe vse kar zna in more.

Atalanta-Torino	1 X 2
Fiorentina-Inter	1
Juventus-Napoli	1
Milan-Bologna	1 2 X
Padova-Alessandria	1 X
Roma-L. R. Vicenza	1
Sampdoria-Lazio	1 X
Spal-Verona	1 X
Udinese-Genoa	1
Sambenedett.-Brescia	X 2
Triestina-Taranto	1
Livorno-Reggina	1
Reggiana-Mestrina	1
Venezia-Como	1 X
Siracusa-Fedit Roma	1

Vesti prokuratorja Busacce

Dvoboj Loi-Chiocca preložen zaradi obolelosti Tržačana?

Pogajanja za povratni dvoboj med Halimijem in D'Agato

MILANO, 22. — Boksarski prokurator Giovanni Busacca je danes zvečer sporočil, da je začel v Parizu pogajanja za povratni dvoboj med svetovnim prvakom petelinje kategorije Halimijem in Mario D'Agato. Če bodo pogajanja privedla do sporazuma, bo dvoboj spomladi v Milanu. Busacca je tudi povedal, da je že sklenil sporazum za dvoboj med Scortichinijem in Francozom Bailarinom, ki bo v Parizu 9. dec.

Bolj neugodne pa so zadnje vesti v zvezi z dvobojem za evropsko prvenstvo lahke kategorije med prvakom Duiliom Loijem in Francozom Felixom Chiocco. Loi je moral namreč pred tremi dnevi v posteljo zaradi bronhitisa, ki si ga je nakopal med treningom na prostem na stadionu Vigorelli. Loi ima nekaj stopinj mrzlice, zaradi česar je moral popolnoma prekiniti s treningom. Skoraj gotovo je, da bo moral biti zaradi tega dvoboj, ki bi moral biti konec tega meseca, preložen. Končna odločitev bo sprejeta jutri.

MARSEILLE, 22. — Mohamed Omar je v lahki kategoriji premagal po točkah Italijana Raya Painija.

* * *

GOTHENBURG, 22. — Evropski prvak težke kategorije Šved Ingemar Johansson je podpiral pogodbo za dvoboj z Amerikancem Archie Mc Bridejem, ki bo 13. dec. v Gothenburgu.

* * *

TOURCOING, 22. — Evropski prvak srednje kat. Charles Humez se bo 7. dec. boril s Špancem Franciscom Francesom. Dvoboj ne bo veljal za naslov.

* * *

LONDON, 22. — Šved Adwin Ahlouist bo organiziral dvoboj za evropsko prvenstvo težke kategorije med prvakom Johanssonom in prvakom angleškega imperija Joe Erskinom.

* * *

PISTOIA, 22. — Evropski prvak lahke kat. Duilio Loi bo skupno z boksarjema Stampijem in Nencinijem nastopil 11. dec. v Pistoii.

TENIS

Italija - Francija 4:1

RIM, 22. — Italija, ki si je že včeraj zagotovila vstop v polfinale teniškega tekmovanja za pokal švedskega kralja, je danes premagala Francijo s končnim rezultatom 4:1. V prvem nocojšnjem srečanju je Pilet premagal Jacobinija (It.) z 1:6, 6:1, 6:2, 6:4, v drugem in zadnjem pa je Pietrangeli (It.) premagal Remyja (Fr.) s 7:5, 6:4, 10:8.

* * *

BRUSELJ, 22. — Norveška se je uvrstila v polfinale teniškega tekmovanja za pokal švedskega kralja z zmago nad Belgijo s 5:0. Izid zadnjih dveh iger posameznikov:

Jagge (N.) - Froment (B.) 6:1, 0:6, 6:0, 6:2.

Sjoewall (N.) - Jamar (B.) 6:3, 6:4, 6:4.

NOGOMET

SANTIAGO, 22. — Izbrana enajstorica Cileja se bo 22. dec. srečala v Santiagu z moskovsko enajstorico Dynamo.

SMUČARSTVO

Koledar smučarskih prireditev v Cortini

CORTINA D'AMPEZZO, 22. — Na seji turistične ustanove v Cortini so izdelali koledar glavnih smučarskih prireditev v Cortini v prihodnji zimski sezoni. Poleg številnih tekmovanj v bobu, hokeju na ledu, drsanju, sankanju, predvideva koledar še naslednje prireditve:

5. jan.: smuk za pokal Col Druscé;

18. jan.: mednarodni smuk za pokal Elio Colli;

19. jan.: mednarodni slalom za pokal Duca D'Aosta;

26. jan.: pokrajinsko prvenstvo province Treviso;

2. febr.: pokal Cortina, prva vožnja v smuku na Pocolu;

2. febr.: pokal Cortina, druga vožnja smuk na Drušče;

13. febr.: pokal Cortina, tretja vožnja v smuku na Tofani;

16. febr.: mednarodni skoki za pokal Campari;

16. febr.: tek Sestrieri, folkloristična štafeta 3x5 km;

27.—28. febr.: mednarodno tekmovanje italijanskega akademskega smučarskega kluba;

2.—4. marca: mednarodno tekmovanje italijanskega akademskega smučarskega kluba za juniorje;

19. marca: mednarodni veleslalom.

Odgovorni urednik STANISLAV HENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 23. t. m. barvni film:
„French Can Can"
Igra JEAN GABBIN

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 23. in jutri 24. t.m. ob 19.30 uri barvni film W. Bross:
„Ognjeni lokostrelec"
Igra BURT LANCASTER

ENAJSTORICA ZA BELFAST?

Ena izmed možnih, če že ne verjetnih, formacij italijanske nogometne reprezentance, ki se bo 4. dec. pomerila v Belfastu s Severno Irsko v zelo važni kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo. Od leve proti desni stojijo: Corradi, Segato, Bugatti, Ferrario, Schiaffino in Chiappella. Klečijo od leve proti desni: Cervato, Boniperti, Gratton, Montuori, Bean

AVTOMOBILIZEM

Avtomobilski rayli od Alžira do Capetowna

VARESE, 22. — Dirkač Bruno Martignoni se bo že tretjič udeležil avtomobilskega raylija od Alžira do Capetowna, na katerem je zmagal l. 1953 s «Fiat 1100» in l. 1956 s «Fiat 1100 TV». Tokrat bo dirkal z avtom «Fiat 600 multipla». Start bo 1. jan. v Alžiru. Proga je dolga nad 14.000 km.

Kino na Občinah
predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
«Operacija strah»
Igrajo: RICHARD ATTEBOROUGH, DENIS PRCE in TERRI TOMAS

LOJZ KRAIGHER

KONTROLOR ŠKROBAR

Roman 112.

Tudi druga soba je nabito polna.

Pogled se mi sreča z Belnovim. On ga malomarno umakne, nič ni videti razburjen. Rdečica mi plane v lica... Berta mi stopi pred oči, da se mi zameglé...

Stoje si naročim kozarec piva. Še enkrat se ozrem po Belni... Ta je bil že prebolel škandal. Poleg njega sedi Koren, Škrbno in pazljivo, da mu postreže ob najmanjši želji. Torej se je pobotal z njim za Melo?...

Piberšek debatira z branjevcem Voduškom:

«Ha, moj ljubi, zdaj so slabi časi! Poglejte v Ljubljano, kako so s Hribarjem pomeli! Poglejte na Koroško! Tam je naše šolstvo celo na psu!»

«Če nam še šol ne dajo?!...»

«Nemških kolikor hočete! Ali pa albanskih. Skipetarom zidajo šole in samostane, cerkve in palače. Milijoni gredo vsako leto.»

«Naši milijoni!»

«Veste: če se hočete prikupiti navzgor, Arbanas postanite! Arbanas ima pri nas veljavo, Slovenec je nima. Jaz že sam premišljam...»

«Ti si že tako na pol nemškutar!» ga prekine Belna v šali.

«Ali mi ne greš, ti Srb ti, veleizdajalski?»

Natakarica mi prinese pivo, ki ga izpijem kar na dušek. Grlo mi je bilo izsušeno.

Bratkov smeh mi udari na uho. In nenadoma začutim srep pogled na sebi. V kotu sedita Milika in njen ženin. On se pogovarja samozadovoljno z družbo, le tu in tam me ošvrkne z ravnodušnim pogledom. Ona se pozibava s stolom, skoraj skrivajoč se za njegovim hrbtom; žemljo grize leno in brezbrižno, oči pa so ji uprte vame, žgoče in roteče, da me izpreleti po hrbtu...

Na levi se je bil vnel prepir.

«Kaj klepečete tu nemški? Ogleduhi so. Ven z njimi! Bog in narod!»

Star možakar z obritimi lici, po mežnarsko oblečen, razbija s kupico po mizi in kriči na troje mladih fantov v na pol gosposkih oblačilih.

«Tu ni treba nemške govorice. Verni Slovenci smo, med seboj smo. Živeli Slovenci! Ven z nemškutarji!»

Prikupljiv mladenič se opravičuje, da ima prijatelja s seboj, ki ne zna slovenski. Pri železnici sta skupaj v službi, pa je prišel z njim.

«Zaradi enega ne bomo nemški govorili. Pa bi se bil naučil! Zdravo! Če služi v mestu — tam je tudi več Slovencev kakor Nemcev. Ali pa so nemškutarji. In vi ste bržčas tudi trije nemškutarji. Ven z nemškutarji! Živio Slovenci! Bog in narod!»

«Mi delavci nič ne vemo o teh vaših bojih,» je ugovarjal oni. «Zakaj ne pridete med nas? Mi bi pomagali...»

«Bržkone: — z nemškim klepetanjem!»

«Nikar ne sodite prehitro!»

«Ven z nemškutarji!» vpije Petrič, ki je bil vstopil s Severjem.

«O, živio, gospodje, živio!» ju pozdravlja starec ves vesel, da je dobil zaslombo.

Sever me prime pod pazduho:

«No, kako je? Danes ste vi junak! Ali ne bo že skoraj čas?»

Zdrznem se in potegnem uro: — pet minut še manjka do tričetrt!

«Res je. Kar odpraviti se moram.»

«Le pogum, gospod kontrolor!»

Ali je bil moj obraz tako preplašen in bojazljiv?...

V veži me naenkrat nekdo prehiti. Mehka roka me potegne na stopnice:

Milika!...

Brez razlaganja me objame krog vratu in se mi zagrize v ustnice...

Prav tako nenadoma me tudi izpusti. Stisne mi roko in me pogleda hrepeneče:

«V nekaj mesecih bom tudi jaz pri Sv. Jedrti. Na svidenje!»

Pod stopnicami na ovinku butne z Bratkom skupaj in ga porine pred seboj po veži. A vkljub naglici me je videl in mi s pestjo zagrozil.

Ustnica mi krvavi. Pritisnem si nanjo robec in odhitim v urad.

Trenutek — in pozabljena je tudi Milika in njen poljub. Ustnica me žge, ne da bi se zavedal tega. Ko grem čez trg — ne vidim nič, ne slišim nič — čeprav je vrvež silen, šum neznosen. Votlo mi je v glavi, buči mi v nji kot v prazni školjki; vendar imam občutek, da bi moral misliti, da bi moral preudariti svoj položaj in se odločiti... Kako boš volil, Arnošt? — Z nagubanimi obrvmi se mučim k jasnemu premišljevanju: — Tako je stvar, zdaj si na razpotju. Kako se boš odločil, Arnošt?

V črepinji mi odmeva trudno:

Kam drži na levo cesta?
Kam drži na desno pot?
Mož, povejte mi po skušnji,
kje se laže ognem zmot!

Pa se nasmehnem bridko: — Ko bi še odgovor vedel v verzih...

Nenadoma se spomnim: Saj je odločila Filika! Seveda! Löschnigga upiliš! Naj ti jo popravijo, ti pa zopet izbrišeš in narediš po starem! Morda dobiš potem pri Žižku — novi glasovnici?!...

A ko pritisnem na kljuko, se spačim resignirano: Strahopetnež, zdaj je odbila tvoja ura!...

«O, servus, kontrolor! Jaz sem vas že čakal!» me pozdravi davkar. «Koliko ljudi se je nagnetlo! To je cel semenj!»

Še preden se prav zavem, je tudi Löschnigg tu. Tik za menoj je prisopihal, pozdravil davkarja z roko in koj začel:

«Reč je namreč taka, gospod kontrolor: drugi razred je brez dvoma naš! Nja — četudi oddaste za nasprotno stranko svoja dva glasova, zmage nam ne vzamete. Pooblastila vaše — nja — nevestice so brez pomena. Od istih volilk smo si jih priskrbeli tudi mi. Saj razumete! Gamser voli z nami. Mihaela Iskro vam pustimo. Dr. Žižek mu je dobil posojilo, vaša — nevestica mu je seveda porok... Bog blagoslovi! Nja... Znesek se glasi: enajst proti štirinajstim!»

Zadovoljno pomenca z rokama in se obrne domišljavo k davkarju:

«Za teh dvoje glasov se nam res ni treba puliti!» Pa stisne nos med prsti in se napihne za trenutek: «Nja... Samo v vašem interesu, gospod kontrolor! Če greste z nami volit, nam sicer naraste večina od treh na sedem glasov — devet proti šestnajstim! a večina je večina, glavno je, da zmagamo. Torej — kakor vidite — nam ni posebno...»

Oči so mu lokavo-porogljive. Tako navija žid obupanca, ki je bil že itak zapal oskubljenju.

V glavi mi brni prismojeno: Kam drži na levo cesta — levo cesta — levo cesta... Saj je že vseeno, prav vseeno...

Župan me prime pod pazduho in me pelje k oknu:

«Tu imam pritožbo proti vam. Jaz nisem vaš nasprotnik; a vsi me silijo, da jo odpošljem. Nja — zdaj pač ne vem...»

S popisanimi listi mi maha pred očmi. Pisava je Posegarjevo. Pogled se mi še bolj skali. Zamaknem se v županov nos: — Ta je bil, ki me je v sanjah davil! — in čustvo resignacije me objame vsega. Ni sovraštva v meni in ni ogorčenja, samo utrujenost, strašna ustrujenost. In stud me stresa iz goltanca kakor v grozovitem mačku...

«Nja — poglejte sèm, gospod kontrolor!»

Z dostojanstveno važnostjo razpara liste, jih zgane in spravi v žep.

«Kje imate zdaj glasovnici?»

Seže mi pod suknjo in jih izvleče izpod nje, kakor da je tam doma — moj absolutni gospodar...

Davkar ima že pripravljene gumirane papirčke z nemškutarskimi kandidati. Prelepljenje je v hipu izvršeno.

(Nadaljevanje sledi)